

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXVI Kaina 25 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, VASARIS — FEBRUARY 9, 1982

Nr. 33

AUSRA Nr. 23 (63)

MURAVJOVAS VAKAR IR ŠIANDIEN

(Tęsinys)

4. Kai "darė tvarką" Muravjovas, iš 600 žemaičių vyskupijos kunigų 106 buvo represuoti — karti, sąudyti, kalėjimuose pūdyti, i Sibiją išvaryti. Ir vysk. M. Valančius guodžiasi, jog ir jam Michailas žadėjęs Kamčatką ir kartuves. Dėl didžio populiarumo Lietuvoje, Kamčatkon išvežti jo nedrįso, bet užtat ištrėmė į Latviją jo pagalbininką vysk. A. Beresnevičų.

O kas suskaitė, kiek Lietuvos kunigų mirė kalėjimuose ar Sibire, kai "tvarką darė" nebe caras, nebe Michailas "su cėsoriaus galia", o šių dienų muravjovai, popovai, dybenkos, guzevičiai?

5. Nuo Muravjovo laikų ir šiandien nemaža kapų kaimų Lietuvoje. Kacapus apgyvendino gražiose sodybose lietuvių, kurie pulkais buvo išvaryti į Samarą ir kitus pasviečius.

Surusėjusio gruzino Džiugašvilio - Stalino ir jo pakalikų buvo užsimota plačiau: Lietuvos tarybinė respublika turėjo likti be lietuvių... Kas suskaičiavo gatvės pamėstuosius lavonus, troškintus tvankiose kameros ir galvijų vagonais išvežtuosius i sritis, kur puse metų saulėlė netekė?

6. Būdinga, kad pikčiausi rusinotai ir nerusų skriaudėjai yra surusėję kitataučiai: vokiečiai Jekaterina II ir gruzinai Džiugašvilis. Lietuvą dalijosi Jekaterina II su Fridriku, o Stalinas su Hitleriu...

6. Rusinimui skersai kelio sto-

vėjo Katalikų Bažnyčia. Todėl ir anuomet, ir šiandien kalavijo asmenys nukreipti prieš ją.

Silpniausia vieta šioje kovoje buvo senosios Lietuvos žemės — Baltarusija ir Ukraina. Ten katalikų atstovavo Rytų apeigų katalikai, arba unitai. Savo liturgija jie buvo panašūs į pravoslavus. Todėl pirmiausia carai ir vertė juos pravoslavais. Ir tai pavyko. 1899 m. unitų metropolitas Juozapas Siemaška perėjo į pravoslaviją ir patraukė paskui save didžiąją dvasininkų dalį.

Unitų Bažnyčia buvo beatgyjanti po carinės Rusijos žlugimo. Ypač klestėjo ji Ukrainoje, kurios dalis su Lvovo miestu priklausė pirmiau Austro-Vengrijai, o vėliau Lenkijai.

Užtat kai Ukraina "buvo išvaduota", tais pačiais 1939 m. unitai turėjo virsti pravoslavais, arba išvažiuoti į Gulagą. Siemaškos dabar neatsirado. Lvovo metropolitas Juozapas Slypyj dvidešimt metų iškėlė Sibire. Ten pat atsikūrė visi kunigai, kurie nepatino tapti pravoslavais ir didelę tikinčiųjų daugumą. Net atkalėjusiems paskirti laiką kunigams neleidžiama grįžti į gimtąsias vietas. Mat, gali vėl imti kunigauti...

7. Pravoslavia nepavojinga buvo carui, nepavojinga ji ir šių dienų carams. Neveltui Maskvos patriarchas nešioja kelis Lenino ordinus...

(Bus daugiau)

Lenkijoje prie visų nelaimių prisidėjo patvinusios Vislos potvyniai. Nuotraukoje apsemtos vietovės netoli Plocko. Šiuo metu vanduo nuslūgo, upė sugrįžo į savo vagą, tačiau tūkstantai žmonių neteko gyvenamųjų patalpų.

IZRAELYJE IŠAUGO KARINĖ PRAMONĖ

Ginklai parduodami net ir žydų priešams

Tel Avivas. — Arabų apsuptas Izraelis, po kelių sėkmingų karų išvystė stiprią karo pramonę. Praėjusią savaitę buvo paskelbta, kad Izraelis pasirengęs statyti pačius moderniausius kovos lėktuvus, kurių motorai bus Izraelio gamybos. Tais lėktuvais — "Lituitais" bus 1990 dešimtmetyje ginkluota Izraelio aviacija.

Gaudama vis geresnių ginklų iš Amerikos, Izraelio valstybė pradėjo senesnius ginklų pardavimus. Tarp 1960 ir 1970 metų Izraelis eksportavo ginklų už 60 mil. dol. per metus. Stokholme Tarptautinis Taikos Tyrimų institutas skelbia, kad nuo to laiko Izraelio ginklų pramonės eksportai pakilo 6 kart: Izraelis tapo aštuntas didžiausias pasaulyje ginklų pardavėjas, kuris i "trečiojo pasaulio" šalis siunčia ne tik smulkiosios ginklų, bet ir raketų, karo laivų bei lėktuvus. Nemažai Izraelio ginklų pirkto Taivanas, Singapuras, Malaizija, Tailandija, Pietų Afrika. To paties švedijoj veikiančio instituto žiniomis, Izraelis pardavė 1979 metais ginklų už 155 mil. dol.

Nuo 1975 metų Izraelis daug ginklų eksportavo į Pietų Amerikos šalis: Argentina, Bolivija, Brazilija, Čilė, Ekvadora, Salvadorą, Gvatemalą, Hondurasą, Meksiką, Nikaragvą, Paragvajų ir Peru. Šioje prekyboje kilo konfliktų su JAV vyriausybe. Pietų Amerikos šalys buvo prezidento Carterio baudžiamos už žmogaus teisių laužymus ir negaudavo Amerikos karinės paramos. Tokios valstybės ginklų gaudavo iš Izraelio. Gvatemala, Salvadoras ir Nikaragva pradėjo pirkti Izraelio ginklus 1977 m., kada Carteris sustabdė Amerikos ginklų siuntimą. Tarptautinio Taikos Tyrimų instituto žiniomis, 81 nuoš. Salvadoro ginklų ir 98 nuoš. Nikaragvos — atėjo iš Izraelio Sakoma, kad 1969 metų kare tarp Honduro ir Salvadoro abi pusės naudojo Izraelio ginklus.

Amerikos žydų žurnalas "Jewish Spectator" paskutiniame numeryje klausia, ar Izraelio vyriausybė neturi jokių išpareigojimų, jokios atsakomybės žydams, kurie gyvena ne Izraelyje? Daugelis Izraelio ginklų perkančių Pietų Amerikos kraštu pasižymi antisemitizmu. Nepaslapstis, kad Argentina, Paragvajus, Čilė, Urugvajus globoja nacius, Hitlerio karo nusikaltėlius. Prancūzų

dienraštis "Liberation" rašė, kad Bolivijoje po 1980 metų karinio perversmo, naujos valdžios "smogikų" grupės vadovas buvo Klaus Barbie, buvęs nacių Gestapo viršininkas Lyon mieste Prancūzijoje. Nežiūrint to, Izraelis buvo viena iš šešių valstybių, kuri tuoj pripažino naują karinę Bolivijos diktatūrą, ir viena iš trijų, kurios tuoj pasiūlė Bolivijai karinę ir ekonominę paramą. O JAV Carterio vyriausybė buvo paskelbusi Bolivijai ekonomines sankcijas, rašo Burton Levine minėtame žydų žurnale.

Amerikos žydų spauda daug rašo apie antisemitizmą Argentinoje. Prie Cordobos esąs kalėjimas, kur laikomi Argentinos žydai. Daug buvo rašyta apie žurnalistą Jacob Timmerman, kuris ilgus metus Argentinoje buvo kalinamas ir tik pernai paleistas. kils tarptautinio masto spaudimui. Amerikos žydų metraštinis "Jewish Yearbook" 1980 m. visą puslapį yra paskyręs antisemitizmui Argentinoje, tačiau tas pats metraštinis straipsnyje "Santykiai su Izraeliu" pripažįsta, kad Argentinos — Izraelio santykiai sustiprėjo, kai Izraelis ėmė parduoti Argentinai karo lėktuvus ir kitus ginklus.

Straipsnyje ir klausama ar "diasporos žydai turi tik aukoti ir aukoti Izraeliui? Ar Izraelis, kaip valstybė, neturi jokių išpareigojimų pasaulio žydams. Ar tokia Argentina neatsuko Izraelio ginklų prieš žydus Argentinoje? Ar Izraelis gerai daro ginklų pardavimą, kuris padeda sustabdyti diktatorių ir prispaudė Pietų Amerikoje, tuo pačiu trukdydamas savo draugui ir pagrindinei rėmėjai — Amerikai?

Arkiv. Glomp Romoje

Roma. — Lenkijos primas arkivyskupas Glomp laikė Mišias Romoje. Pamoksle jis pasakė, kad lenkai pilni skausmo, neapykantos, keršto aistrų. Tai dar skaudžiausia paliečia tautą. Krokuvos arkivyskupas, kardinolas Macharski ragino visus melstis už sunkioje padėtyje atsidūrusią tėvynę.

Popiežius Jonas Paulius II savo žodyje piligrimams šv. Petro aikštėje pirmą kartą po ilgo laiko neužsiminė apie Lenkiją.

Varšuvos radijas paskelbė, kad nuo liepos mėn. iš komunistų partijos pasitraukė apie 500 tūkstančių narių.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Vak. Vokietijoje JAV karo lėktuvus "pamete" raketą. Ji rasta vieno ūkininko klojime, išmirusi i cementines grindis, nesprogusi. Specialistai bando raketą ištraukti.

— Šešios Persų įlankos valstybės išpėjo Iraną nutraukti subversinę veiklą kaimyninėse šalyse.

— Valst. departamentas patvirtino, kad Irane dar kalinami 6 JAV piliečiai, jų tarpe dvi moterys, iškėjęsios už iraniečių.

— Pietų Korėjoje karo manevrų metu į kalną atsimušė transporto lėktuvas, žuvo 53 kariai ir lėktuvo igula.

— Amerikoje bedarbių sausio mėn. buvo 8,5 nuoš.

— Tokijo viešbučio gaisre žuvo 25 žmonės, sužeisti 32.

— Valst. sekr. Haigas iš Ispanijos vėk: i Portugaliją, Maroką ir Rumuniją.

— Lenkijoje "Solidarumo" veikėjas Gdynioje Trzinski nubasėtas 9 metus už tai, kad jis dalyvaudavo studentų susirinkime.

— Irano valdžia paskelbė naktinį karo atpiginimą vienu dol. už statinę.

— Izraelio vyriausybė paskelbė pareiškimą, kuris smerkia Jungtines Tautas. Specialus atkirtis skirtas Sovietų Sąjungai, kuri agitavo už Izraelį pasmerkiančią JT rezoliuciją. Izraelis sako, kad galybė, kuri spaudė lenkų valdžią įvesti priespaudą ir kuri užpuolė Afganistaną, negali kitiems pamokslauti.

— Septynių Afrikos valstybių užsienio reikalų ministrai nusistatė planą kovoms Vakariniame Sacharoje užbaigti. Kenijoje suvažiavo Afrikos valstybių galvos planui patvirtinti. Siūloma įvesti Sacharon tarptautinę taikos priežiūros kariuomenę, kuri sustabdytų 6 metų karą tarp Maroko ir polisarų sukilėlių.

Ištekėjo princesė

Luksemburgas. — Šeštadienį Luksemburgo princesė Marie Astrid, didžiojo kunigaikščio Jean duktė ištekėjo už Belgijos bankininko Christian of Habsburg — Lorraine. Jaunasis yra paskutiniojo Austro-Vengrijos imperatoriaus Karlo vaikaitis. Jo senelė, buvusi imperatorienė Zita, nors jau 90 metų, dalyvavo sutuoktuvėse. Abu jaunieji yra 27 metų amžiaus. Tarp 800 svečių banketė dalyvavo Olandijos karalienė Beatrix ir jos vyras princas Claus; Belgijos karalius Baudouin ir karalienė Fabiola; Ispanijos karalienė Sofija; Novegijos sosto įpėdinis princas Harald ir princesė Sonja; Britanijos karalienės sūnus, princas Andrew.

Kodėl Lenkija bankrutuoja?

Pramonės gaminiai keliauja į Maskvą

Washingtonas. — JAV vyriausybės sausio pabaigoje nutarė sumokėti Amerikos bankams 71 mil. dol., kuriuos sumokėti turėjo Lenkija už gautus Amerikos javus. Paskolą Lenkijai garantavo žemės ūkio departamentas. Visa suma siekia 1.6 bil. dol. Šalia sausio mėn. turėtų sugrąžinti 71 mil., vasario mėn. Lenkijai reikia grąžinti 52.9 mil. dol., kovo — 51.3 mil. ir balandžio — 31.7 mil. dol. Amerikos bankai, kurie parūpino lėšas javų užpirkimui, buvo: Citibank, Chase Manhattan, Morgan Guaranty, Chemical, Marine Midland, visi New Yorko, be to Chicago First National, Bank of America iš San Francisco, Wisconsin First National ir Philadelphia Girard. Vyriausybės nutarimas padengti Lenkijos skolą nereikalauja paskelbti Lenkijai "nėbegalinčią sumokėti" (default). Tam nutarimui yra daug ekonominių ir politinių motyvų.

Dabartinė katastrofiška Lenkijos ekonominė padėtis turi daug priežasčių. Net ir komunistų ekonomistai sutaria, kad buvusi Gierko vyriausybė darė daug klaidų. Ji ėmė nepaprastu greičiu plėsti pramonę, statyti naujas imones, o tam reikėjo paskolų iš Vakarų. Lenkai skolinosi, kur tik galėjo ir skolos šiuo metu siekia, su nuosimčiais, apie 30 bil. dol. Gierko ir premjero Jaroszewičiaus valdžia labai apleido žemės ūkį, ypač nerūpinimą privačiais ūkininkais, kurie sudaro patį Lenkijos žemės ūkio pagrindą. Prisidėjo ir visuotinis ekonominis atoslūgis visame pasaulyje, kas apsunkino lenkų pramonės gaminių pardavimą užsieniuose. Šios priežastys buvo tik šaltinės. Pasikalbėjus su paprastais lenkais, i klausimą, kodėl Lenkija pateko i ekonominius sunkumus, jie paprastai atsako: "Viską išveža ruskiai".

Ekonoministai sutinka, kad prie Lenkijos sunkumų daugiausia prisidėjo prekyba su Rusija ir parama kitoms komunistinėms šalims. Ši prekyba bolševikų žargone turi įvairius pavadinimus: "dvišalis ekonominis bendradarbiavimas", "broliška pagalba", "proletarinis internacionalizmas". Jau Gomulkos valdymo laikais Lenkija siuntė nemažai prekių i "brolišką Kubą". Vėliau vis didėjančių lenkų įnašas i karinę ir ekonominę paramą "draugiškam Vietnamui", "taikingajai Indijai". Lenkija daugiau už kitas satelitinio valstybes rėmė "nacionalinio išsivadavimo judėjimus" Angoloje, Etiopijoje, Ganoje, Mozambike.

Jeigu Gomulka dar spirdavosi

Prezidento kelionė

Washingtonas. — Prezidentas Reaganas vakar pradėjo kelionę i Minnesotą, Iovą ir Indianą, kur turi pasakyti kelias kalbas apie savo ekonominę programą. Vietiniai darbo unijų veikėjai organizuoja prieš prezidentą demonstracijas. Naujasis 1983 m. biudžetas jau sukėlė ne tik demokratų, bet ir respublikonų veikėjų kritiką. Biudžetas, kaip jis pasiūlytas, bus sunku prvesti per Kongresą, ypač, kad šie metai yra kongreso rinkimų metai.

nis princas Harald ir princesė Sonja ir Britanijos karalienės sūnus, princas Andrew.

prieš nepalankius Lenkijai Comeybės sausio pabaigoje nutarė sumokėti Amerikos bankams 71 mil. dol., kuriuos sumokėti turėjo Lenkija už gautus Amerikos javus. Paskolą Lenkijai garantavo žemės ūkio departamentas. Visa suma siekia 1.6 bil. dol. Šalia sausio mėn. turėtų sugrąžinti 71 mil., vasario mėn. Lenkijai reikia grąžinti 52.9 mil. dol., kovo — 51.3 mil. ir balandžio — 31.7 mil. dol. Amerikos bankai, kurie parūpino lėšas javų užpirkimui, buvo: Citibank, Chase Manhattan, Morgan Guaranty, Chemical, Marine Midland, visi New Yorko, be to Chicago First National, Bank of America iš San Francisco, Wisconsin First National ir Philadelphia Girard. Vyriausybės nutarimas padengti Lenkijos skolą nereikalauja paskelbti Lenkijai "nėbegalinčią sumokėti" (default). Tam nutarimui yra daug ekonominių ir politinių motyvų.

Wisconsin un-to istorijos profesorius M. Dziewanowski, parašęs knygą "Lenkija 20-tame amžiuje", tvirtina, kad Lenkijos pramonė Jaug savo gaminių išsiųsdavo i Sovietų Sąjungą už rusiškų rublių, o tiems gaminiams reikalingas mašinas pirkdavo Vakaruose už "kietąją valiutą". Ši-tokia premjero Jaroszewicz politika dar i šiandien kritikuojama lenkų ekonomistų. Ši "prekyba su didžiuliu broliu" privėdė prie to, kad 1970 m., po sovietų premjero Kosyginio vizito Varšuvoje, buvo pasirašyta sutartis, pavadinta "dinamišku brolišku ekonominiu kooperavimo pakėlimu". Tarp 1976 ir 1980 metų Lenkijos pramonės gamyba kilo 5 nuoš. per metus. Prekyba su sovietais per tą laikotarpį augo 22 nuoš. per metus. Sakoma, kad daugiau negu trečdalis sovietų prekybos laivų statyti Gdynioje, Gdanske ar Stet'ne. Iš Praczkos fabriko gaminama hidraulinių presų 90% išvažiuoja i Maskvą. Poznanės Cegelskio fabriko lokomotyvų motorai — 60 nuoš. siunčiami i Sovietų Sąjungą. Nors Lenkijos geležinkeliams trūksta vagonų, iš 130,000 Lenkijoje pastatytų vagonų 90,000 iškeliauvo i rytus. Iš Lenkijos gaminių kompiuterių apie 60 nuoš. keliauja i Sovietų Sąjungą, kuri gauna lenkų statybos medžiagų namams statyti, "perka" Lenkijos vaistus, batus, nemažai maisto produktų. Sovietai yra pirkę Lenkijoje apie 5 mil. telefonų aparatų, nors patys lenkai turi laukti telefonų 4 — 5 metus.

Šitame "broliškame bendradarbiavime" rusai atsilygina lenkams savo nafta, dujomis, geležies rūdą, medvilnę ir Maskvoje spausdintais rubliais. Dėl to Lenkija i bankrutuoja, sako prof. Dziewanowski.

Naujas biudžetas

Washingtonas. — Vyriausybė paskelbė 1983 metų biudžetą, didžiausią JAV istorijoje, siekiantį 757.6 bil. dol. Numatoma, kad išlaidos pralenks pajamas ir duos 91.5 bil. dol. deficitą. Mokesčiai nebus keltami, socialinio draudimo pensijos nekeičiamos, bet bus pakeliami pacientų asmeniniai mokesčiai už ligoninių patarnavimus pagal Medicare programą. Tie didesni mokesčiai duos valdžiai 660 mil. dol. sutaupų. Bus apkarpyta parama turtingesnių tėvų vaikams, siekiantiems paramos studijuoti universitetuose. Bus dar mažinamos išlaidos maisto kuponams, kas sutaupys 2.3 bil. dol. Gerokai padidinamos lėšos gy nybai, net 18 nuoš., iki 215.9 bil. dol. (rekordinė taikos meto suma).

KALENDORIUS

Vasario 9 d.: Donatas, Apolonia, Girydas, Algė.

Vasario 10 d.: Silvanas, Skolas-tika, Skaistutis, Gražutė.

Saulė teka 6:55, leidžiasi 5:15.

ORAS

Debesuota, temperatūra diena 25 l., naktį 15 l.

PRASIDEDA MADRIDO KONFERENCIJA

Lenkas pirmininkaus, neleis pulti Lenkijos

Madridas. — Šiandien po ilgesnių atostogų vėl prasideda Europos Saugumo ir Kooperavimo konferencija Madride Amerikos delegacijai ši kartą vadovaus pats valstybės sekretorius Alexander Haig. Sekmadienį jis pareiškė reporteriams, kad Sovietų Sąjunga ir Lenkija turėtų panaudoti šią konferenciją ir pakartoti savo išpareigojimus Helsinkio baigminio akto principams. Ši konferencija savo fone turi Afganistano ir Lenkijos priespaudą, pasakė Haigas.

Sekretorius pabrėžė, kad visos valstybės, kurios pasirašė Helsinkio susitarimus, turėtų žiūrėti i Lenkijos įvykius kaip i pagrindinę ir, gal, mirtiną grėsmę visam Helsinkio procesui. Visos šalys turėtų patvirtinti savo išpareigojimus Helsinkio baigminio akto dvasiai ir raidai ir vykdyti Helsinkio pažadus, pasakė Haigas.

Laukiama, kad pirmąją konferencijos dieną sekretorius pasmerks žmogaus teisių laužymą Lenkijoje, pasmerks sovietų įsivėliną i karinės padėties pradėtus svaržymus.

Lenkijos užsienio reikalų viceministeris Josef Wiecej pasakė, kad Lenkija boikotuos Madrido konferenciją, jei ji pradės pulti Lenkiją ir kistiš jos vidaus problemas. Lenkijos žinių agentūra PAP paskelbė iš Briuselio šaltinių, jog Nato santarvės šalys planuoja Madride pulti Lenkiją dėl Helsinkio žmogaus teisių susitarimų laužymo. Ministeris Wiecej

pasakė, kad Nato planai pulti Lenkiją Madride būtų šiurkštus Lenkijos suverenumo laužymas. Lenkija nestovės prieš koki nors save pasiskyrusių "teisėjų tribunolą", pasakė ministeris, kuris turi būti šios konferencijos sesijos pirmininkas.

Sovietų Sąjungos delegacijos pirmininkas Leonid Iljičev pasakė, korespondentams Madride, kad Sovietų Sąjunga yra griežtai nusistatčiusi prieš Lenkijos klausimų statymą konferencijoje. Kal-tinimai, kad Sovietų Sąjunga yra kaltą dėl Lenkijos įvykių yra visiškai klaidingi, pasakė Iljičevs.

Konferencijoje laukiama daugiau Europos užsienio reikalų ministrų. Spėjama, kad Amerikos delegacija gali pasitraukti iš konferencijos, jei ten būtų uždrausta kalbėti apie žmogaus teisių laužymus Lenkijoje.

Prancūzų komunistai remia Kremlių

Paryžius. — Prancūzijos komunistų kongresas perrinko Georges Marchais generaliniu sekretoriumi, tačiau iš centro komiteto pašalino du pareigūnus, kurie palaikė ryšį su prancūzų darbininkų unijomis. Tarp komunistų svečių buvo sovietų politbiuro narys, Brežnevo asmeninis draugas Černenko ir Lenkijos užsienio reikalų ministeris Czyrek. Prancūzų partija toliau remia sovietų liniją ir remia Lenkijos karinį režimą, pasakė Marchais.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI. PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

LIGUISTAS NUSITEIKIMAS - SAVĖS ŽUDYMAS

Sveikėkime nusiteikimais — asmenybės, kitaip nepajėgime pasinaudoti naudingais mediciniškai psichologiskais patarimais.

Mediciniškas raginimas

Nusiteikimais bei asmenybės pasilpęs žmogus save žudo ir kitam kenkia ne tik ginklu ar koku įrankiu, ne tik blogu maistu, užterštu oru, nuodingu gėrimu, rūkymu, gėryje apsilaidimu, bet ir meilės — glamonės stoka, liguistu religiskumu, sveikatos dėsniui nebijimu, o labiausiai, netikėsiu nusiteikimu bei galvojimu.

Ne daug yra pasaulyje ginklų, kuriais tiek daug pakenkiama — numarinama nekaltų žmonių, kiek jų prikančia — nužudo žmogaus nevykęs nusiteikimas bei toks pat galvojimas.

Tokią mediciniškai psichologiską tiesą apie sumenkusius nusiteikimus ir galvojimus papildomas savijudystės ir žmogžudystės bei kitų kančiomis nuo senų senovės skelbė ir skelbia šventi raštai, išmintingi žmonės, dabartinė medicina su psichologija, o prieš šimtą metų yra paskelbęs ir Stevensonas.

Išmintingiems — sveikai nusiteikti ir galvoti pajėgiantis žmonėms yra aišku, kad mūsų gyvenimas ant žemės nėra sėkmingas ar įvairus kaip — visos pastangos bus bergždžios, kol asmenybės nesubrendės iš mokyklos, kol jis nusiteikimais nesužmoniskės. Juk dabar jau 65% vaikų naudoja narkotikus ir jų skaičius auga. Jokios pastangos vaikams nuo tokios savijudystės sulaukyti nepada. Nei policija, nei kalėjimai, nei pakasynas asmenybės pasilpusių jaunuolių neatbaido nuo savęs žudymo ir tų kankinimų. Patys mokiniai tvirtina, kad mokyklų prausyklos pilnos narkotikų pardavėjų ir pirkėjų. Girdi, reikia budėtojų prausyklose, nereikia leisti mokinių per pietus iš mokyklos. Deja, niekas nesigriebia reikšmingiausios veiklos — vaikų auklėjimo, jų asmenybių bei nusiteikimų sužmoginimo. Kol toks svarbiausias darbas nebus tinkamai dirbamas, tol moksleivių savijudystės per narkotizavimąsi ne tik nesiliaus, bet gausės.

Galėtingu samaritiu, žmogus turi būti išauklėtas. Tėvai turi būti parengti sveikos naujos gyvybės pradėjimui; motina — jos išnešiojimui — pagimdimui, o po to žmoniškam vaiko auklėjimui, kuriam reikalingas: tėvų pajėgumas vaiką žmoniškai mylėti, jį pakankamai glamonėti. Be glamonėjimo vaikas auga kriminalistu. Tėvai privalo kontroliuoti vaiko elgesius ir leisti vaikui normaliai vystytis. Tik taip vaikas globojant, galima iš jo laukti sveikai nusiteikusių ir galvojančių žmogaus. Aišku, tik kai žmogus liausis save įvairiai žudęs ir kitiems kenkęs, jis pajėgs žmoniškai nusiteikti ir galvoti.

Kad pagalba būtų priimama

Pagalbą teikdamas geradarys turi nepamiršti, kad pa-

galbą gaunąs turi būti pajėgus ją priimti. Juk, girtuokliui patariant būti blaivui tikrai nieko gero neatsiekia, kol jis asmenybės nepasitaiso, kol nusiteikimų nesužmogina. Tyruose šauksime, į sieną kalbėsime jaunuoliui mesti narkotikus, jei jo nusiteikimų — jo asmenybės nesužmoginsime. Aišku, kad įvairiai paliegių žmogų negalime siųsti į sunkius darbus, kol jis sustiprės. Lygiai taip negalime nuo savijudybės sulaukyti žmogų, kuris nesveikai nusiteikia bei nežmoniškai galvoja.

Asmenybės tvarkymas

Pirmiausia privalome griežti svarbiausios pareigos: žmogaus nusiteikimų, jo asmenybės tvarkymo. Vaikas nepajėgia suaugusio darbu dirbti, kol jis reikiamai nesustiprėja — taip atsitinka ir suaugusio gyvenime. Suaugęs nepajėgia suaugusio darbu dirbti, kol jis reikiamai nesustiprėja — taip atsitinka ir suaugusio gyvenime. Suaugęs nepajėgia suaugusio darbu dirbti, kol jis reikiamai nesustiprėja — taip atsitinka ir suaugusio gyvenime. Suaugęs nepajėgia suaugusio darbu dirbti, kol jis reikiamai nesustiprėja — taip atsitinka ir suaugusio gyvenime.

Be koks augsaburnis gali skelbti kūno, proto ir asmenybės tvarkos naudą nesubrendusiam asmeniui žmogui — visos pastangos bus bergždžios, kol asmenybės nesubrendės iš mokyklos, kol jis nusiteikimais nesužmoniskės. Juk dabar jau 65% vaikų naudoja narkotikus ir jų skaičius auga. Jokios pastangos vaikams nuo tokios savijudystės sulaukyti nepada. Nei policija, nei kalėjimai, nei pakasynas asmenybės pasilpusių jaunuolių neatbaido nuo savęs žudymo ir tų kankinimų. Patys mokiniai tvirtina, kad mokyklų prausyklos pilnos narkotikų pardavėjų ir pirkėjų. Girdi, reikia budėtojų prausyklose, nereikia leisti mokinių per pietus iš mokyklos. Deja, niekas nesigriebia reikšmingiausios veiklos — vaikų auklėjimo, jų asmenybių bei nusiteikimų sužmoginimo. Kol toks svarbiausias darbas nebus tinkamai dirbamas, tol moksleivių savijudystės per narkotizavimąsi ne tik nesiliaus, bet gausės.

Nusiteikimų tvarkymas

Kiekvienas žmogus turi sa-
vyje daugiau ar mažiau jėgų žmoniškam nusiteikimui — savos asmenybės tvarkymui. Todėl kiekvienas imkime stiprinti savus nusiteikimus, tada sėkmingiau pajėgsime kovoti su savijudyste per netinkamus nusiteikimus.

Nusiteik būti laimingu

Toks nusiteikimas skatina vidaus sekrecijos liaukų gaminti kūnui naudingą sekretą, kuris liaukų esti pilamas tiesiai į kraują. Tada kūnas sveiksta, protas skaidrėja, asmenybė žmoniškėja. Tvaringas liaukų veikimas yra labai svarbus kiekvienam žmogui. Mat, nusiminusio — nelaimingo žmogaus vidaus sekrecijos liaukų sekretas esti visokeriopaip kenksmingas — žmogų daugiopai alinantis.

Medicina susekė, kad širdies priepuoli artina ne tik rūkymas, pakeltas kraujospūdis, per riebus kraujas, bet ir vienišumas, nusiminimas, glamonėjimo stoka. Todėl vienišumo išvengimui patariama kurti šeimą. Žinoma, žmogus gali nejausti vienišės net vienas būdamas, jei jis asmenybės tiek susitvarko, kad ir vienas būdamas nesti vienišės: jo artimiaisiais esti kūrybinis darbas, džiaugsmas kitam pagalbos tiekimu, gerėjimas maldai, muzikai, daina, menu bei ištikimas atsidavimas savo profesiniam darbui. Toks pajėgia džiaugtis paprastais, bet žmogų dvasiniai turintais dalykais.

Dabar paskelbti Michigano universitete dirbančių socialinių psichologų Carin Rubenstein su talkininkais dvejų metų tyrimų duomenys apie amerikiečių laimingumą ir nelaimingumą. Buvo kreipiamas dėmesys į žmogaus pažūrą: į gyvenimą, į vidinių įtampų palankumą, į teigiamus ir neigiamus nusiteikimus, į savo pajėgumo jautimą, į pasitenkinimą šiuo kraštu, miestu, aplinka, namais, šeima, draugais ir gyvenimo lygiu.

Pasirodė, kad žmogaus laimingumui įtakos neturi nei turtai, nei prabangus gyvenimas bei aplinka. Priešingai, turtingiausių Amerikos valstijų gyventojai yra nelaimingiausi: tokie jie yra Wisconsin, Illinois, Indianos, Ohio, Washingtono, Floridos ir Kalifornijos valstijose. Psichologai daug sveiksmi yra gyventojai ekonomiskai nepajėgesnėse New England valstijose. Laimingiausi šio krašto žmonės yra centrinėse valstijose esančios tarp Missisipi upės ir Rocky kalnų.

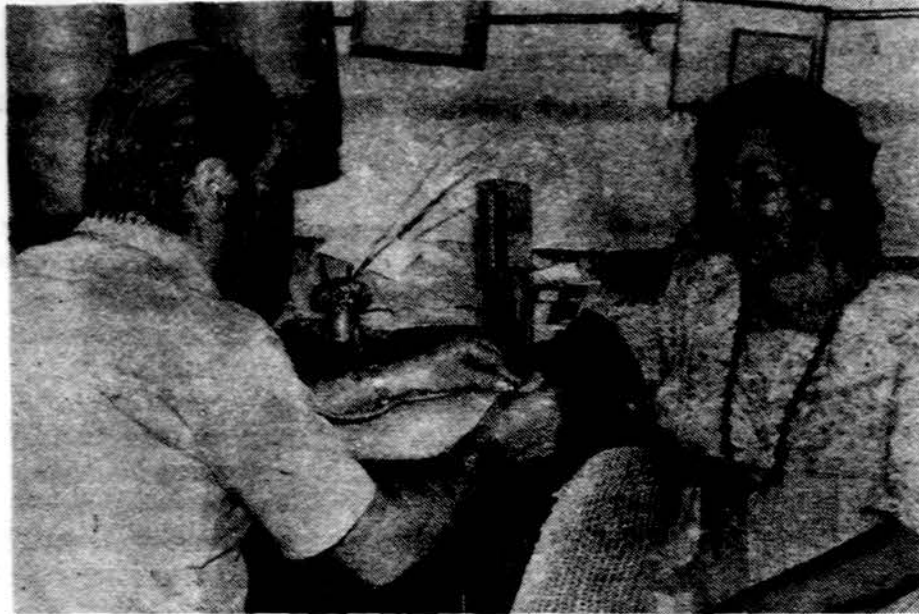
Atrodo, kad mums nėra kitos išeities, kaip pratintis tenkintis naudingais — paprastais dalykais. Neribotas geidimas turtu bei prabangos žmonės daro nelaimingais, nepatenkintais, liguistais. Tada nusimenama, kad nesama pajėgiaus išgyti brangius kalinius, važinėti brangiais automobiliais bei ištaiginguose namuose gyventi. Toks nepasitenkinimas visapusiškai neigiamai veikia žmogaus kūno, proto ir nusiteikimų asmenybės sveikatą.

Išnaudok esamas aplinkybes

Asmenybės stiprus žmogus kuo geriausiai išnaudoja turimas aplinkybes. Toks nelaukia vadinamų geresnių laikų. Jis esamose sąlygose dirba kūrybiškus darbus, gerina savo gyvenimą. Taip elgiasi lietuviai ateiviai. Jie griebiai galiu jėms darbų ir tuo būdu pajėgia giliai įleisti šaknis į šią svetimą, bet mums palankią žemę.

Niekada nekaltink kitų dėl pasitaikančių neskaldumų. Kuo geriausiai atlik savas pareigas; nepaveik jų kitam, įskaitant ir Tvėrėją. Tvėrėjas, mums prasidėjus motinos išdise, jau davė visus reikalingus žmogaus gyvenimui įrankius. Tik tinkamai naudokimės jais. Tada nereikės Dievo kaltinti dėl mūsų asmenybės sumenkimo.

Asmenybės sumenkimas yra pats didžiausias žmogaus priešas. Prez. Rooseveltas skelbė, kad bijoti reikia ne kito, o tik paties savęs — savų menkumų, savų netikusių nusitei-

Marijai Bosienei "Sodybos" ambulatorijoje matuojamas kraujospūdis. Nuotr. M. Nagio

KAPITALIZMO IR SOCIALIZMO SUSIKIRTIMAS

A. JOTAUTAS

Kapitalizmas ir marksizmas yra priešingos viena kitai politinės ir ekonominės sistemos. Nė vienos šių dviejų sistemų negalima įtvirtinti kaip neklystamos, bet nė vienos negalima atmesti be jokių motyvų.

Šiuo metu popiežių enciklikos nuo Leono XIII iki Pauliaus VI ir dabartinio popiežiaus Jono Pauliaus II pasisako prieš abi sistemas, kada jų pasiekia kraštutinius ir siekia užvaldyti žmogų privačiu ar valstybiniu kapitalizmu. Tos dvi sistemos ir susisiečia savo kraštais, išnaudoja žmogų, kuris tegali paklusti arba kapitalui, sutelktam į privačias rankas, arba kapitalui, sugriebtam valstybės valdžios.

Marksizmas Amerikoje

Negalima prabėgoms praeiti ir pro marksizmą ar socializmą Amerikoje. Jis neturi atgarsio nei darbininkų sąjūdžiuose, nei valdžioje, jei imsimės ir demokratų partiją arba jų valdžią. Bet yra palaikomas socializmas, ir tai savo primityvia forma, būtent marksizmo vardu universitetų katedrose, ypač tose, kur mokinomi politiniai, socialiniai ir ekonominiai mokslai. Tai dar yra vadinamas saloninis komunizmas arba intelektualinis socializmo aiškinimas, norint paveikti Amerikos visuomenę iš viršaus, kad būtų sunaikintas privatus kapitalizmas ir įvestas socializmas arba, kitaip tariant, valstybinis kapitalizmas.

Didieji Amerikos žurnalai jau kelis kartus iškėlė pavojų, kurie ateina iš 1960 m. kartos. Ji tuomet kėlė triukšmus, kartais net radikalai sprendė žmonių santykius ir valstybinius reikalus, kaip užsislėpę kovotojai pacifizmo vardu, kovos prieš Vietnamą karą ar kišimais į svetimų kraštų vidaus reikalus. Buvo tai sprendžiama pagal Kremliaus nurodymus ir komunistinio terorizmo metodus.

Šiandien tie "radikalai" yra profesoriai, turi savo įtaką mokslo katedrose, savo žurnalus, leidinius, knygas, kurios padarytos net studijų vadovėliais. Ir tai reikišiai

ypač Massachusetts, Rutgers, Bostono, Stanfordo, Chicago, New Yorko universitetuose. Čia leidžiami tie marksistinės ekonomijos ir sociologijos leidiniai — žurnalai ir knygos. Patys dėstytojai ir studentai sudaro net draugiją, kuri siekia iki 12 tūkstančių narių. Tai visa eina "akademines laisvės" vardu. Tuo tarpu kitų pažūrų ekonomistai ir sociologai negali pasinaudoti ta "akademine laisve".

Ekonominės krizės aiškinimas

Marksistai dėstytojai universitetuose reikalauja iš studentų kritiškai žvelgti į kapitalizmą. Tai nebūtų galima laikyti blogu dalyku, nes be kritikos ir pastangų ją išaiškinti kapitalizmo sistema išsigtų. Bet jie, matydami kapitalizmo krizę, nenori matyti ar nemato socialistinės politikos, socialinių santykių ir politikos krizės. Jei kai kurie ir sako, kad "Sovietų Rusija yra mįslė, kurią mes turime įspėti, bet mes matome tai, kaip tikrą pamoką pavojui, kuris susidaro, kai valstybė per daug turi kontroles ir per mažai atsivėlgią į žmogaus teises ir jų troškimus".

Jie nemato ir nenori matyti socializmo krizės kitose Europos ar Azijos valstybėse, kur kapitalas jau sumintas į valdžios rankas, ir paskiras pilietis turi tik dalį privatumo ar žmogaus teisių. Tai verta pažūrėti į Švediją, Vokietiją, kurios socializmą atitolino nuo marksizmo ir beveik priartėjo prie kapitalizmo, nors ir nedavė privatiems savininkams tiek teisių, kiek jų turi grynai kapitalistiniuose kraštuose.

Kai su kritika žiūrime į kapitalizmo sistemos blogumus, tai reikia žiūrėti į blogumus ir socializmą, kuris neišlaiko kritikos, kuris žmonėms tuoj įgrįsta, nes atima iš jų iniciatyvą ir darbą pasidalijimą. Tie dėstytojai negali tuo tarpu suprasti socializmo krizės, nes jie remiasi tik Karolio Markso sistema, o ne kai kuriomis jo idėjomis, kurios būtų galima pritaikyti ir kurios taikomos jau ne teorijoje, bet praktikoje.

Prieš darbininkus

Teoretikai marksizmo aiškintojai yra nusistatę prieš darbininkus ir darbo unijas. Jie laiko juos per daug konservatyviais ir taikniais kapitalistinius būdus išsikvoti lengvatų darbuose ir profesinėse sąjungose. Harvardo sociologijos profesorius, parašęs knygą "The Cultural Contradiction of Capitalism", Daniel Bell sako, kad "mes esame dar tik pakraštys socialinių mokslų, ir nėra dar galimūmų padaryti didesnę įtaką į valstybės politinę ir ekonominę politiką artimaime laike". Darbininkai nekrepia

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$45.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$43.00. Foreign countries \$45.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuomi. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$45.00	\$27.00	\$19.00
Kanadoje (U. S. A. dol.)	\$45.00	\$27.00	\$19.00
Užsienyje	\$45.00	\$27.00	\$19.00
Kitur — Amerikoje	\$43.00	\$25.00	\$18.00
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00	\$19.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nesuomių straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už akelbimų turinį nesaugo. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

dėmesio ir jų aiškinimus, o demokratų partiją, kurioje kartais yra užsislėpusių ir socialistinio mokslo dėstytojų, taip pat saugojasi jų įtakos. Tai yra tik svajonė, kuria nekritiškai žiūrime į marksizmą ir iš jo išsivysčiusį socializmą. Darbininkai čia neturėtų savo valios, bet juos kontroliuotų valstybė arba ta socialistų mažuma, kuri paimtų valdžią į savo rankas. Dėlto jie ir bijo, kad, sumažinus paramą universitetams, jie ne-

galės išsilaikyti. Jie kalba jau apie diskriminaciją, kaip pastoviai priimami profesoriai, moką socialistinius ar ekonominis mokslus visoje platumoje, o ne tik užsidarę siaurame marksizmo kiauči.

Be to jau mato ir amerikiečiai pavojų, kai viršūnėse — pirmiausia teoriskai — norima įvesti komunizmą, socializmą, marksizmą, kaip pakaitą laisvai iniciatyvai ir nuosavybės turėjimui. Tai jau valstybinis kapitalizmas.

DR. K. G. BALUKAS
Akusherija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepi, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt.
11:30 val. ryto iki 3 val. popiet.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antr., ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 248-0067
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Istaigos ir buto tel. 652-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMATE, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šėst.

Tel. Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvių gydytojas
3925 West 59th Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak.
Treč. ir šėst. uždaryta

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą — Pirm., antr., treč., ketv. ir šėst.

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave. Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
išskyrus treč. šėst. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.
Ofs. tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v. p.p. Tik susitarus

Ofs. 742-0255 Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave.
Elgin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą

Tel. 372-5222, 236-6575
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val: antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.
Ofs. tel. 776-2880, rez. 448-5545

Ofs. tel. 434-2123, namų 448-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-5
ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIUBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt.
2-7; šėstadieniais pagal susitarimą

DR. K. M. ŽYMANČAS
DR. S. T. CHIRBAN
DANTŲ GYDYTOJAI
2654 West 63rd Street
Val. pagal susitarimą: antr., treč., ketv. 10 v. ryto iki 6 v. vakaro.
Tel. — 778-3400

"Sodybos" pažmonyje kultūrine programa geris Antanina Skinkienė ir Adėlė Brichienė. Nuotr. M. Nagio

UŽSIENIO POLITIKOJE

Amerikos užsienio politika yra dabar daug aktyvesnė, negu buvo prie kelių paskutinių prezidentų. Tam pradžiai davė antrosios SALT sutarties su sovietais netvirtinimas ir dabar iškilęs Lenkijos klausimas. Nors sankcijos Amerika ir kai kurie santarvininkai taiko ir Lenkijai, bet jos labiausiai nukreiptos į Sovietų Sąjungą, nes Lenkijos įvykių užnugary stovi raudonoji armija ir Kremliaus vadai. Pertempta Lenkijos stygia kiek atsiliečia, bet dar toli iki santykių sunormalėjimo su Vakarų kraštais ir vidaus ekonominės krizės sprendimų.

Idomu, kad kaip tik šiuo metu iš naujo pradamas kelti Jaltos ir Potsdamo sutarčių klausimas. Negalimas sakyti, kad dėl tų sutarčių nebūtų galima kalbėti priskirti ir Vakarų valstybėms, kurios tą sutartį kaip lygus su lygiu pasirašė, ta sutartimi išsprendus vidurio ir rytų Europos tautų likimą. Tiksliau — tai buvo nuolaidos Sovietams ir įtakos sritimis pasidalijimas, nepaisant, kad Vakarai turėjo žinoti, kad pasidalijimo išdavos. Sovietų Rusija jokių sutarčių iki tol nesilaikė, tai Vakarams turėjo būti aišku, kad jie nesilaikys ir ateityje — jūričiai atiduotos tautos bus pavergtos ir įsiviešpataus tik komunistams primintose valdžios. Jei jie to tikrai nežinojo, be reikalo jie garbinami ne kaip tautų pirkliai, o kaip herojai.

Dabar tos sutartys, taip pat ir 1975 metais pasirašytas Helsinkio susitarimas tėra tik popieriaus gabalas, kuris jau buvo sulaužytas, dar rašalau ant jo nenudžiūvus. Taisakomaisiais Amerikos užsienio reikalų sekretorius Aleksandras Haig, kalbėdamas žurnalistams apie užsienio politiką ir santykius su Sovietų Sąjunga. Ar dabar jas galima panaikinti, tai jau kitas klausimas. Bet, ypač, kad ir jos nėra demesio nekreipia ir žmogaus teisių nuostatų nepaiso Sovietų Rusijos vadai.

Amerikos prezidentas ir valstybės sekretorius neužkerta kelio deryboms. Tik jie nori aiškumo santykiuose su Sovietais ir su kitais šviesiais kraštais, su kuriais užsienio politiką reikia vesti ir kuriai reikia pasirošti. To paties valstybės sekretoriaus Haigo žodžiais tarant, "tų pasitarimų nori prezidentas ir aš. Šiuo metu mes tiesiam pasirodymą savęs pačių kaip galima greičiau dėl strateginių ginklų aptarimo, bet ne be stropaus pasirodymo, imantir Lenkijos situaciją". Lenkija pagal Jaltą ir Potsdamą turėjo laisvą apsispresti, kokią valdžią ji norės turėti. Ji apsisprendė ne pati laisvai, o buvo apspęsta Sovietų vadų, net pašalinant jau sudarytą vyriausybę. Tas pats buvo Vengrijoje, Čekoslovakijoje ir kituose satelitinuose kraštuose. Kur parodė savo laisvą iniciatyvą, ten laisvės troškimai sugniuždytas, kaip Vengrijoje ar Čekoslovakijoje, o dabar Lenkijoje.

Cia opus klausimas Amerikos užsienio politikai ne dėl pačios Lenkijos, bet dėl visos Europos, ypač laisvos Vakarų Europos valstybių. Jei jie ir yra santarvininkai, kovoją prieš komunizmą ir jo plėtimąsi kartu su Amerika, tai Sovietų

Sąjunga, būdama jų artima kaimynė per satelitines valstybes, graso savo tankais, raketomis ir atominėmis bombomis. Čia susiduria politika ir ekonomija, susiduria santykių palaikymas su draugu ir priešu. Net prieš, turint jį pašonėje, reikia pakęsti, su juo reikia dalintis gėrybėmis, nes Europos valstybės viena be kitos negalėtų išgyventi.

Amerikos užsienio politika tai mato ir pripažįsta, kaip blogybė. Bet ji yra pasirinkimas už dar didesnę blogybę — atominį karą. Derybos dėl strateginių ir atominų ginklų iš dalies yra kaip tik dėl Vakarų Europos, nes reikia žiūrėti ir jos ateities, pragyvenimo ir laimėjimų savo aplinkoje. Jei Europos Vakarai tose ginklų sumažinimo derybose ir nedalyvauja, tai jie tuo domisi labiau negu Amerika ir Sovietai.

Sovietų Rusija yra dabar skaudžiausia ir jautriausia jaudinama užsienio politikos vieta. Ji ne tik sutarčių nesilaiko, bet ir plečia savo revoliucinę veiklą šviesiuose kraštuose — Artimuosiuose Rytuose tarp arabų ir Centro Amerikoje tarp neturtingų tropikų indėnų ar vietinių gyventojų. Šios sritys negali būti išleistos iš akių, kaip sako valstybės sekretorius Haigas, nei valdžios, nei Amerikos tautos, nei pagaliau visos Amerikos žmonių. Kubajau yra rusų prietiltis Amerikos pašonėje. Kuba nėra subversija į Centro ir Pietų Ameriką, o Artimuosiuose Rytuose Sovietai turi jau bent kelis prietiltis, iš kurių gali pletsi savo pasaulio užvaldymo kėlus, kaip Jemenas, Libija, dabar Sirija.

Bet arabų pasaulis nėra taip palankus Sovietams, kaip iš karto atrodo, nes ten yra gilus musulmonizmas. Tik neapykantą Izraelio valstybei, palestiniečių klausimas, turtingumas jų žemėje alyvos versmėmis juos veda į kraštutinius — kartais jie nori konkuruoti tarp savęs, o kartais nori tą konkurenciją išsaugoti didžioiose valstybėse, kaip Amerika ir Sovietų Sąjunga arba net bendrai Europa.

Ar Amerika sugebės išlaikyti pusiausvyrą tarp arabų ir Izraelio, tai klausimas, kuris dabar dar neturi atsakymo. Izraelis turi daugybę užtarčių patioje Amerikos vyriausybėje, o arabai, nors susiekalę, turi nepaprastus turtus. Jie reikalingi Europai, Amerikai ir Sovietų Sąjungai. Valstybės sekretoriaus kelionės ir geri santykiai gal per tam tikrą laiką santykius išlygins, bet vargu ar arabai bus patikimi sąjungininkai, jeigu ne interesas savo alyvą eksportuoti.

Mums įdomiau tai, ką mes ir kitų pavergtų tautų atstovai jau kalbėjome. Siandien jau tvirtinama ir pačių valstybės vadų lūpomis, kad Jaltos, Potsdamo ir Helsinkio susitarimų lauzimas ir nesilaikymas yra aktyvaus S. Rusijos nusikalimas. Retorikos čia neužtenka. Reikia aiškių žodžių ir veiksmų, nors tai dar nereikia karo. Karo visi bijo, nes atominė jėga nešėtu ne laimėjimą kam nors, o pralaimėjimą visiems. Dėlto eina ir tos derybos ir apsiginklavimo išlyginimas.

P.S.

Prieš tą patį uždavinį moksleivuose stovi skautai. Aplamai imant, nedaug lieka neorganizuoto lietuvių jaunimo šalia moksleivių ateitininkų ir skautų. Jei šios dvi moksleivinio amžiaus jaunimo organizacijos efektyviai imtųsi lietuviško auklėjimo uždavinį, tai ir sprestų lietuvių išsivijimo jaunimo problema. Ateitininkai ir skautai esame tik skirtingos, o ne priešingos organizacijos. ... Ir

J. Girmius

LENKIJOS ĮVYKIAI IR NATO KRIZĖ

JAV ir Europos politika sovietų atžvilgiu

DR. DOMAS KRIVICKAS

diakvalifikuotas kaip turis per mažai riebalų pagal lenkų taisykles.

**Ivedus karo stovį
krautuvėse tuoju
atsirado daugiau
produktų**

J. Nowak daro išvadą. Galima įrodinėti, kad Lenkijos didėjančios problemos atsirado todėl, kad ne Solidarumas, o vyriausybė nutarė streikuoti, atsakydama rimtai derėtis, darydama sunkumus dėl maisto persiuntimo, atsakydama imtis žygių pagerinti maisto pasiskirstymą ir sulaukyti blokadų ekonominei būklei.

Anot jo, Jaruzelskis gali priversti darbininkus grįžti į dirbtuves, bet jis negali priversti juos dirbti efektyviai, nes lenkų darbininkai ypatingai atkaklūs. Vakarai gali padėti Jaruzelskiui, teikdami pagalbą, arba gali paremti darbininkus jų pasyviniame rezistencijoje, ekonomikai paspaudami Jaruzelskio vyriausybę.

Savo apžvalgą J. Nowak baigia žodžiais: "Nuo 1956 m. Sovietų Sąjunga nors ir nenoromis toleravo Lenkijos nukrypimus, bijodama susidūrimo su lenkų tauta. Dabar šioji baimė yra bandoma. Jei pasirodys, kad ji buvusi be pagrindo, tai Sovietų Sąjunga galėtų nutarti atsukti laikrodį ne tik iki 1980 m., bet iki griežtos priepaudos 1950 metų. Ji būtų padarinti imtis dar griežtesnių priemonių atžvilgiu kitų Rytų Europos valstybių".

Kuriuo keliu? Įdomių samprotavimų tuo klausimu yra pateiktos vengrų emigrantas Charles Fenuvesi (The W. P. 1.7.1982), liečias Jaruzelskio ir Walesos galimybes. Anot jo, yra du keliai sutramdyti revoliuciją Rytų Europoje. Jaruzelskis gali pasirinkti Kadarą, vengrų pragmatisto kelią, ar G. Husako, Čekoslovakijos neostalinisto. Tuo tarpu Walesos pasirinkimas esąs komplikotiesnis.

20 mėnesių po to, kai įvyko vengrų revoliucija 1956 m., Nagy buvo pakartas, nes jis nepripažino klaidės, ragindamas pasipriešinti sovietams. Dar iki šiol Kadaras atsako duoti leidimą aplankyti jo kapą, kurio buvimas vieta yra valstybinė paslaptis. Kadarui valdant Vengrija tapo daugiausiai liberalia sovietinio bloko valstybe.

1968 m. Čekoslovakijos komunistų partijos sekretorius Alexander Dubčekas išgelbėjo savo gyvybę, ragindamas nesipriešinti sovietams. Nuo to laiko jis gyvena mažame provincijos miestelyje ir jam leidžiama kalbėti tik su šeimos nariais. Husakas iki šiol nesumažino priepaudos priemonių.

Nagy ir Dubčekas, abu komunistai, tikėjo į revoliuciją, bet abu buvo reformų šalininkai, tikėdamiesi pataisyti sistemą iš vidaus. Nagy buvo nušluotas kartu su minia, Dubčekas nuėjo prisitaikymo keliu. Abu tikėjo, kad jie turi istorinę misiją išgelbėti komunistų partijos pirmąjį vietą porevoliuciniame demokratišame režime. Nagy pasirinko kankinio kelią, o Dubčekas gelbėjo savo gyvybę, tikėdamasis, kad ateityje jis vėl bus pakviestas prie valdžios vairo.

Walesa nėra komunistas. Jis tikras revoliucionierius, patriotas, katalikas ir darbininkas. Jis neketė sistemos, primetas šviesumų, jis tikėjosi, kad jis galėsias skraidyti virš bėdų tarp liaudies reikalavimo demokratijos ir partijos pretenzijos į valdžios monopolį. Iki šiol pasipriešinti sovietų valiai pavyko tik tai. Bet ir šiandieną dar neišsėjęs Jugoslavijos likimas.

Walesos tyla yra labai įskalbina. Jeigu jis pasisakytų už Jaruzelskį ir prisipažintų klaidę, lenkai ir kiti europiečiai jį nurašytų kaip smegenų plovimo auką.

Jaruzelskis susidurs su realybe tuomet, kai kareiviai negalės ar nenorės kovoti su pasyvine rezistencija ir kai sovietai primygtinai reikalavus, kad jie yra pasiryžę padėti. Jis gal bus priverstas pasirinkti Husako kelią ir laikyti Walesą ir jo draugus neribotą laiką arešte arba išmesti juos iš Lenkijos. Tačiau dėl ekonominių sunkumų, kurie kaba virš jo galvos, jis gal nebūtinai laisvas kaip Husakas atstatyti partijos discipliną.

Jaruzelskis gal neturės Kadarą gabumų palaipsniškai sumažinti terorą. Sovietai nepakenčia bet kokių nesiklaidų. Jiems kiekvienas nukrypimas yra išdavystė, ir todėl jie reikalauja visiškų atsidavimo. Sovietai atmeta bet kokią galimybę, kad vieną dieną jų ryšiai su Rytų Europa galės būti

paremti laisvu susitarimu, populiaramu ar pripažintu tarpusaviu interesu.

JAV reakcija

Dar prieš Jaruzelskiui paskelbus karo stovį, JAV vyriausybė daugelį kartų įspėjo sovietus, kad jų intervencija į Lenkijos vidaus reikalus turės toli siekiančių pasekmių. Todėl nenuostabu, kad JAV tuojau nutarė įvesti kai kuriuos ekonominius suvaržymus, nukreiptus prieš Maskvą ir Jaruzelskio karinę valdžią, reikalaujama atsaukti karo stovį, paleisti Solidarumo areštuotus ir internuotus narius. Savo pareiškime iš pereinamųjų gruodžio 17 d. prezidentas Reaganas aiškiai pabrėžė, kad Sovietų Sąjunga yra atsakinga už įvykius Lenkijoje: "Būtų naivu manyti, kad tai įvyko be pilnos žinios ir paramos Sovietų Sąjungos. Mes nesame naivūs". Šių sankcijų apimtis yra žymiai mažesnė negu prezidento Carterio sankcijos prieš sovietus, įvykus invazijai į Afganistaną. Jos yra daugiau politinio, negu ekonominio pobūdžio savo įspėjančiu charakteriu.

JAV akcija nerado platesnės Vakarų Europos paramos kaip ir Afganistano invazijos atveju. Ji taip pat buvo gana smarkiai kritikuojama ir pačių amerikiečių.

George W. Ball (The W.P. 1.3.1982) pabrėžė: "Mes neturime apgaudinėti patys save, kai mes nepripažįstame ribotumo mūsų galios pasaulyje, padalintame į tai, kas yra tolygu klasikinės jėgų zonoms. Jokia JAV vienašalė akcija, neskaitant karo, negalės sovietus įtikinti leisti Lenkijai lauzyti pagrindinį komunizmo principą griežtos partijos kontrolės. Mes taip pat neprisiversime Lenkijos vyriausybės sušvelninti priepaudos priemones tol, kol sovietai vykdys spaudimą".

Anot G.W. Ball, jeigu mes savo vienašalė akcija, negalime pakeisti sovietų politikos, tai dabartinis iliuzorinis spaudimas greičiau rodo mūsų menkumą negu jėgą, ir mūsų baudžiamoji akcija greičiau yra bedandžio pudelio, negu majestotiško liūto.

Vakarų Europos santūrumas

Vakarų Europos valstybių reakcija į įvykius Lenkijoje buvo labai nevienoda. Stipriaus

sia JAV akciją parėmė Prancūzija ir Italija, o santūriausiai Vakarų Vokietija, kuri iki paskutiniųjų laikų buvo laikoma stipriausiu NATO ramsčiu. Schmidtas pradžioje dargi net nepasmerkė Sovietų S-gos. Jis siekė išlaikyti detentę, turėdamas galvoje daugiausiai 17 mil. vokiečių, gyvenančių Rytų Vokietijoje. Tiksliai po vizito Baltuosiuose Rūmuose jis kiek pakeitė poziciją, kol pagaliau Briuselio NATO užsieny reikalų ministerių konferencijoje kartu su kitais NATO nariais, išskyrus Graikiją, pasmerkė Sovietų Sąjungą už parėmimą Lenkijos, Jaruzelskio karo stovio įvedimą ir sovietų kišimąsi į Lenkijos vidaus reikalus. Vakarų Vokietijos svyruojanti pozicija išaukšėjo JAV spaudžiant diskusijas apie NATO tolimesnę reikšmę ir įtaką zonų pasidalinimą, nustatytą Jaltos konferencijoje.

Nesutarimai tarp NATO ir JAV

Nesutarimai tarp NATO ir JAV pasireiškė ne tik dėl Lenkijos, bet ir visoje eilėje kitų atvejų. Šių priežasčių tarpe U.S. News & World Report (1.18.82), straipsnyje: "Kur yra mūsų sąjungininkai?", Joseph Fromm nurodo tarp kitko šiuos nesutarimų punktus: NATO sąjungininkai atmetė prezidento Reagano sankcijas prieš Lenkiją ir Rusiją, kaip jie savo laiku priešinosi taip pat prieš JAV akciją nubausiti Maskvą dėl invazijos į Afganistaną prieš 2 metus ir Iraną dėl JAV piliečių įkaitų.

JAV planas išdestyti vidutinio nuotolio atomines raketas Vakarų Europoje, kuris buvo iškeltas santarvininkų iniciatyva, yra atsidūręs pavojuje ir atidėtas į šalį dėl masinio taikos judėjimo. Europos sąjungininkai viešai kritikuoja JAV taikos pastangas Artimuosiuose Rytuose ir JAV planą patikrinti saugumą Persijos įlankoje. Be to, Prancūzija pradėjo pardavinėti ginklus Nicaraguos vyriausybei, kurią JAV siekia izoliuoti.

Ryšium su šiais nesutarimais iškilo klausimas apie eventualų JAV kariuomenės atitraukimą iš Europos. Šia prasme yra ypač įsidėmėtina Arthur Burns, JAV ambasadoriaus V. Vokietijoje, įspėjimas NATO sąjungininkams. Anot jo, jei dabartinė padėtis tęstųsi, "tas gali išsukti augantį įsitikinimą, kad JAV turi atsigręžti į save ir leisti Europos saugumui ir laisvei priklausyti nuo jos pačios resursų ar sovietų geros valios". (Bus daugiau)

MARIJAMPOLĖS GIMNAZIJA

RYGIŠKIŲ JONO GIMNAZIJOS

1867 - 1918 m. LAIKOTARPIS

Redagavo J. Augustaitytė - V. aičiūnienė

64

Dr. St. Matulaitis, mokesis 1878-1886 m., to laikotarpio vienas iš susipratusių atstovų, savo atsiminimuose pripažįsta:

"Mūsų galvos kilo ir stiprėjo mintis, kurią Kriaučiūnas karštai palaikė, kad mes esame lietuviai. Mes supratome, kad ne lenku, bet lietuvių kalba mums prigimta ir dėl to turi būti brangesnė už kitas kalbas. Tokios pažintos mūsų samonėje brendo labai greitai. Būdamas penktoje klasėje, aš išplėčiau iš savo spalvotojo albumo lenkiškų eilių prirašytus lapus ir į jų vietą ėmiau rašyti lietuviškai".

Lenkybės lėkštėjimą ir jos įtakos silpnėjimą pajutę Lietuvos lenkai dvarininkai turtuoliai, Gavronskis ir kiti dar mėgino lenkybę gelbėti. Tam tikslui jie ragindavo keltis čia ypač į aukštesnes klases, lietuviams sumažėjancias, iš Varšuvos tikruosius lenkus (patys savo vaikus mokslinę Varšuvą), teikdami jiems čia medžiaginę paramą. 1901 m. į V. j. klase apie 10 lenkų ir įstojo. Bet jie savo paskirties negalėjo atlikti, ir vienas po kito išsikirstė, išvyko. Tai būta paskutinio tokio bandymo.

Po lenkybės apgalėjimo, bet dar gyvos ir stipros, daugelio iš lenkiškų vystyklų išsipaiojusia lietuvių turėjo priimti ir pamti rusai, ir ją užduoti savo lopšyje, anot Kudirkos, užkamę plyšius lietuviškumui įlįsti rusiškoms samanomoms. Kai kurie

lietuviai mokiniai pasijuto esą kryžkelėje. Bet jie niekas nenorėjo tapti rusais, dabar kartu su jau atsigaivusiais lietuviams svarbiausiu uždaviniu rinkosi nesiduoti traukiamiesiems ir rusiškumui. Į to darbo vieną svarbiausią frontą jie ir jungėsi, neužmiršdami atremti vis dar galutinai neusibyrėjusio lenkišką.

Taigi nuo 1881 metų (apytikriai) vėliau pagal „Aušros“ įrežtą šūkį „Dabar mes muziką ponai“, iki 1900 laikotarpis laikytinas savo tautybės atskyrimo nuo lenkų ir išryškimo laikotarpiu. Toliau lietuviškasis akiratis vis plėtėja. O kai 1901 m., „varpas“ 5 nr. paskelbė credo „Mūsų idealai laisva nepriklausoma Lietuva, nusikratiusi nuo svetimų ir savų despotų“, pradėjo žymėtis ir savos valstybės apybraiža.

Rusų valdžia (1881-82), patyrusi apie „per plačių laisvų“, duotų Lietuvos mokykloms, žalingumą imperijai, išleido tas „laisves“ siaurinantį potvarkį. Potvarkis palietė neleistinai beišsilejanti Marijampolės gimnazijos lietuviškumą, jos gausumą lietuviams mokiniams ir mokytojams. (Skiurių „Mokinių mažėjimo priežastys“). Gimnazijos vadovybė, nemachištinke lietuviams mokiniams žvejoti skylių, dabar turėjo jas pamatyti, ypač padidėjusias su „Aušros“ pasirodymu. O 1889 prabilus baisiajam „Varpu“ įtarus ar išaiškinus, kad daugumas bendradarbių (su redaktoriumi tos gimnazijos auklėtiniais (pradžioje ir kunigais), pasirėmusi tuo potvarkiu, griebėsi skylių užtaisinti. Dar labiau sutvirtintas spaudimas ir sekimas pajustas apie 1891-92 m. Tačiau nepajėgė ne griežtinama mokyklina drausme, nei mokslo perdėtis reikalavimais praretintam lietuviams, nei pasitalkintu saugumu (ochranka) beaišpinojančios lietuviškos ugnies užgesinti. Ne tik „Aušra“ ir „Varpas“, bet ir kiti Prūsijos ir Ameri-

koje ėję raštai, knygos patekdavo į mokinių butus, bendrabučius, valdžios internatus, gimnaziją tarp mokslo vadovėlių įvairiais keliais per lietuvių kalbos mokytojus, knygnešius, jų dalinius, visokius spaudos išnešiotuos. Pradžioje apie slaptojos spaudos buvimą nežinodavę tik vyresnieji, vienas kitą gerai pažįstą mokiniai. Šie patikėdavo paslaptį ir kai kuriems mažesniems, pakidams kokią knygę.

Jie visi turėdavo saugotis ne tik gimnazijos pareigūnų, policijos, bet ir šiaip nepažįstamų asmenų, net mokinių, įtartų galinčių samoningai išduoti, ar nesamoningai išsišnekti. Žinojo, koks likimas sugautų, tų slaptos spaudos prilaikančių, nes už tai yra buvę iš gimnazijos pašalintų, kalėjimu baustų. Pamatę kieno nors bute atsilankant gimnazijos pareigūną, tuojau per pasiuntinius vieni kitiems pranešdavo „Eina“.

Vis labiau sekami liūdavo į pogrindį. Pasidrausinti, pasistiprinti, pasidalinti spauda, pasiraginti nepasiduoti, lietuviškai šnekti susitikdavo po porą, po tris neva pasivaikščioti, pamokų kartoti, pažaišti — senuose kapuose, Kalvarijos, Vilkaviškio, Kauno plente, Varšavinėje, Marcinkuose (pašėsupiai), nuošalesniais bute... Tai buvo būrelių užomazgos, būriavimas.

Būreliai. Glaudesniems ryšiams palaikyti ilgai niu kilo reikalas spiešti į didesnius būrelius. Yra pėsakų, kad būriavimasis prasidėjęs tarp 1881-83 metų iš dalies ryšium su kun. Česnos reikalavimu tikybą dėti gimtąja kalba, su Kriaučiūno darbo pradžia, su kun. Miknavičiaus, praminto „batuška“ apsiėmimu tikybą dėti rusiškai. 1884 m. pradėtas Jono Mikšio leisti laikraštėlis „Priešaušris“, irgi parodo būrelio buvimą.

(Bus daugiau)

GLAUDŽIAU SUGLAUSTI LIETUVIŠKAS GREITAS

JONAS KRISCIŪNAS

Kai pradėdame galvoti apie mūsų tautos ir tėvynės likimą, jis atrodo mums labai jau beviltiškas, tamsus ir skaudus. Tėvynė jau 42-ri metai okupuota nepaprastai stipriais ir žiauriaus tiros, kuriam talkininkauja stipri gauda savų niekšų, išdavikų ir išgamų. Per tuos 42-jus metus tūkstančiai geriausių tautos sūnų žuvo partizaninės laisvės kovose, tūkstančiai mirė Sibiro koncentracijos stovyklose ar Sovietų Rusijos darbo ir bado gulaguose. Kiti tūkstančiai, vengdami okupanto ir savųjų išdavikų represijų, saugodami savo gyvybes ir laisvę, surado sau prieglaudą svetimuose, draugiškuose kraštuose. Kiti — netoli trijų milijonų — liko tėti savo gyvenimą sunkiausiose sąlygose savo krašte, persekiojami dėl savo religinių bei tautinių įsitikinimų, indoktrinuojamieji brotariškais marksizmo — leninizmo idejais. Suskurdę ir suvargę jie neša okupanto baudžiamąją jungą ir laukia to laiko, kada laisvės aušrelė padangę prašvies. Tačiau jiems, mums ir daugeliui kitų, kad jau beveik nėra vilties išsivaduoti iš šios labai kosmariškos padėties, nes galingi okupanto grąsinimai pasauliui net atominių bombų atima iš mūsų paskutines viltis, kad laisvė kada nors mylimon šalin sugrįš.

Tačiau, leisdami šiuos beviltiškus nudažytus samprotavimus, mes nepamirškime pasiklausti senų istorijos lapų, ką jie sako apie panašius beviltiškus savo tautos ir kitų tautų gyvenimo atsitiktinumus.

Ta istorija mums sako, kad galingieji Romos cezariai kadaise buvo išplėtę savo imperiją, užimdami beveik visą vakarų Europą. Nuo Pirėnų pusiasalio vakaruose iki Mažosios Azijos rytuose buvo ištįsusi galingoji Romos imperija. Net britai nešė romėnų vergiją apie 400 metų ir karingi Egipto faraonai neišvengė jų vergijos. Kas tada galėjo tikėti, kad kada nors ši imperija žus ir tautos, nešusios vergiją, kada nors išsivaduos?

Garsusis hunų vadas Atila, vadinas Dievo rykšte, 5-tame šimtametyje su 700 tūkstančių raitelių atsigrūdo iš Azijos į vidurio Europą, žydujamas gyventojais ir iš kaukolių statydams pasibaisėjimo piramidės, plėsdams ir griuvėsiais paversdamas ištisus miestus, buvo įsikūręs savo grėsmingą imperiją nuo Reino iki Juodosios jūros. Buvo jis pabaisa senovės romėnams, frankams, germanams ir slavams. O kur šiandien yra hunai ir kur toji valstybė? Iš amžiaus pradžios pasaulio pabaisa Džengis Khanas, didžiosios mongolų imperijos kūrėjas, kuris svajoję savo valdžioje turėti visą pasaulį, nugalėjęs Kiniją, su žeme sumaišęs Pekiną ir šimtus Kinijos miestų, per Turkestaną, Persiją ir Afganistaną, slinko Europos link, viską pakeliui paversdamas griuvėsiais, laukus nuklodamas lavonais. Perėjęs Kaukazo kalnus, nusisaukę Rusiją net iki Kijevo, Dievas žino, kur jis būtų atsikūrus, jei sukilimai Kinijoje nebūtų privertę staiga grįžti atgal. Bet ar to laiko žmonės ir jų valdovai tada negalvojo, kad nėra jėgos, kuri galėtų pasipriešinti galingajam Džengis Khanui? O kas atsitiko? Džengis Khanas buvo netikėtos istorinės priežasties sunaikintas lygiai kaip Atila, kaip Romos imperijos cezariai, kaip šimtai kitų lygiai baisy ir žiaurių pasaulio tiros, nes, kaip taisyklė, kiekvieną žiaurų ir neteisingą istorinį iškilimą seka baisy ir neprikeliamas žlugimas.

Kokios viltys buvo atgauti laisvę Lietuvai, kai ji 123-jus metus išbuvo žiauriausioje Rusijos carų vergijoje, be lietuviškų mokyklų, be spaudos, be kultūrinių institucijų ir tik su saule rusiškose mokyklose baigusiu mokslus inteligentų, kai Rusija buvo tokia galinga ir grėsminga? Beveik jokios!

vilties nebuvo Lietuvai grįžti į istoriją, o tačiau ji grįžo laisvai, šviesi ir kultūringa tauta.

Ar dabartinis komunistiškos Rusijos pasiveržimas pasaulyje nėra panašus į anuos istorinius pavyzdžius, kuriuos esu čia suminėjęs? Taip, ir net labai. Dabar jos raudonieji valdovai, kaip anų laiko galingieji Romos imperijos cezariai, kaip Atila ir Džengis Khanas yra pilni kvailių užmojų valdyti pasaulį ir kasdien vis godesnėmis akimis žiūri anapus savo tvoros, savo žmones laikydami alkanus ir piktus, be tikėjimo, be žmogaus meilės, kad davus ženklą, jie vykdytų atliškus ir dzingiškus pasipilešimus svetimuose teritorijose. Bolševizmas yra baisi stichija, kuri gali nusiaubti šią žemę dar vieną kartą, kaip nebeįsiai praejusio Hitlerio stichija, bet ji žus lygiai taip pat, kaip ir visos kitos dėl neapmatytų istorinių priežasčių, galbūt, dėl kai kurių mažų neapskaičiavimų.

Mums skaudu, kad mūsų tauta kenčia, kad mes negalime pilnai dalyvauti lietuviškos kultūros kūryboje, kad neapsakomai baisiai žalojama lietuviško jaunimo siela, bet dėl to tapti pesimistais nėra reikalo. Išeivijoje ir Lietuvoje mes turime inteligentinių jėgų dabarties ir ateities pasipriešinimo kovai, ir tai mus neapšakomai džiugina. Pogrindžio veiklą veikia pavergtose Tėvynėje nuolat didėja ir pavergtų žmonių neapykanta okupantui ir saviesiems niekšams stiprėja. Nenuleiskime rankų ir netapkime pesimistais ir mes. Pavergtą tautą visomis jėgomis kovoja dėl laisvės vėliavų sugrąžinimo mūsų prabangi šaliai, patirdama trėmimus ir kalėjimus, todėl mūsų šventa pareiga paremti tą jų kovą savo priemonėmis tvirtiau žengiant į tarptautinį laisvės gyvenimą, labiau remiant mūsų veiksmų žygius savo darbu ir aukomis.

Bendrai sugiedotas Tautos himnas Vasario 16-tos šventės minėjimuose, bendrai sudėtos aukos tegul sukelia mumyse kovos ryžtą, kokį matome kalniečių afganistaniečių partizanų veiduose, kad mūsų broliai Tėvynėje su pasitikėjimu ištesėtų laisvės kovose Nemuno klonoose, miestuose ir kaimuose. Istorija mus šaukia į žygi, tikiai arčiau suglauskime savo gretas. Istorija kartojasi. "Jau slavi sukilo, nuo Juodmario krašto pavasaris eina Karpatų kalnais... Aplinkui jau žydi visur atgimimas, išpančiotos tautos gyvyjoja plačiai... Ir Lietuvai lemtas ne kietas likimas, ir Lietuvai laisvės nušvis rytmečiai... Petys gi i petį"... Šaukė kovon mūsų tautą poetas Maironis. Šiandien jau slavi vėl kyla, šiandien vėl laikas pakilti ir mums.

...tikiai viena pati kalba, it žalia bruknelė, nuo spėgų apšarmojusi, lig šiai dienai tebežaluoja...

Simanas Daukantas

We Will "Discount" Any Price On TV, Audio, Video & Camera Equipment. Call: INTERNATIONAL AUDIOTRONIX 24 hours per day for free catalog (CA) 1 - (800) 862-4982 1 - (800) 358-9092 Ext 107

Giedros Nasvytytės-Gudauskienės KOMPOZICIJOS

- NORCIAU SKRISTI — Naujos dainos mažiems ir jauniems. Kaina \$2.00
- 4 DAINOS — Sopranui su piano akompanimentu. Kaina \$3.00
- VIESPATIES PASAULIS — Žemam balsui. Kaina 1.00
- METŲ LAIKAI — Populiarių dainų ciklas. Kaina \$2.00

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. Illinoisas gyventojai prideda 5% takų.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Lemont, Ill.

ISSIKĖLE Į FLORIDĄ

Eugenijus ir Irena Skripstūnaitė-Slavinskai sausio 9 d. iš mūsų kaimynystės — Downers Grove miesto išsikėlė į Floridą. Jiedu daugelį metų buvo "Dainavos" ansamblio choristai, o Eugenijus ir valdyboje. Irena dar paliko čia broli Algimantą su šeima ir pas juos gyvenančią motiną Olgą Skripstūnienę. Irenos tėvas, nepriklausomos Lietuvos kariuomenės pulkininkas Antanas Skripstūnas mirė 1978 m. ir ilsi palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

GAISRAS SUDEGINO RASTINĘ

Praeitą vasarą buvo pradėtas taisyti (praplauti, įrengti) šiltnamį, kurį gali nusiaubti šia žemę dar vieną kartą, kaip nebeįsiai praejusio Hitlerio stichija, bet ji žus lygiai taip pat, kaip ir visos kitos dėl neapmatytų istorinių priežasčių, galbūt, dėl kai kurių mažų neapskaičiavimų.

Illinois kelių įstaiga, kartu su darbu rangovu, prie Archer Ave. ir McCarthy Rd. kampo, restorano kieme, išsinuomavo ten buvusį namelį ir įsirengė sau raštinę. Sausio mėn. 10 d. apie 3 val. naktį, buvo pastebėtas tamsiame namelyje gaisras. Buvo didelis pavojus čia pat esančiam restoranui, kuris ugniagesių darbo dėka liko gaisro nepalietas. Namelis su raštine sudegė, o taipgi raštinėje buvę visų darbų įvairūs raštai ir planai.

Gaisro priežastys dar nežinomos; manoma, kad gaisras prasidėjęs palėpėje. Ten buvo sukruti visokie nereikalingi daiktai ir baldai.

SVESIME NEPRIKLAUSOMYBES ŠVENTĘ

Lemonto LB apylinkės valdyba Lietuvos nepriklausomybės šventę ruošiasi švęsti sausio 14 d., sekmadienį.

Pirmiausiai, nuolatiniame mūsų bažnyčioje 12 val. 45 min. bus atšaukiamas šv. Mišios. Tuoj po pamaldų Maironio lit. mokyklos salėje bus minėjimas su programa. Turbūt (kaip ir kasmet), pakelsime ir Lietuvos vėliavą prie Lemonto miesto mero įstatigos.

Visi lietuviai šventėje dalyvausime. Pasidžiūrėsime ir pasidžiaugsime mūsų prieauglio atliekamų programos ir pasiklausysime, kokią ateitį Lietuvai pranašaus kalbėtojai.

APIE MŪSŲ KAPELIONĄ

Lemonto ir apylinkių jaunieji lietuviai gal nepažįsta mūsų kapeliono kun. Juozo Prunskio. Čia su juo ir susipažinkime.

Kun. dr. Juozas Prunskis yra gimęs 1907 m. gruodžio 22 d. Zvilbučių km., Daugailių valsč., Utenos apskr. Lietuvoje. Gimnaziją baigė Rokiškyje. Baigęs gimnaziją porą metų mokytojavo pradžios mokykloje. 1927 metais apsisprendė būti kunigu ir įstojo į Kauno kunigų seminariją. Ją baigęs, 1932 metais buvo įšventintas kunigu.

Kun. dr. Juozas Prunskis pamiego spaudo darba. 1936 metais jis redagavo katalikų dienraštį "XX Amžių". Tik Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą 1940 m. buvo atleistas. Sužinojęs, kad

okupantas nori areštuoti, iš okupuotos Lietuvos išbėgo ir 1940 m. rudenį pasiekė JAV ir apsigyveno Chicagoje. 1945 m. Washington, D.C., katalikų universitete gavo bažnytinį teisių daktaro laipsnį.

Gyvendamas Chicagoje, 25 m. išdirbo "Draugo" redakcijoje. Pasitraukęs iš redaktoriaus pareigų į pensiją labai daug rašo į laikraščius, dirba Amerikos Lietuvių Taryboje spaudo biuro vedėju.

Kun. dr. Juozas Prunskio tėvas, keturi dėdės ir keli dar artimi giminių yra nukankinti Sibire. Motina ten kalinta šešerius metus. Visi broliai ir seserys yra pabėgę iš okupuotos Lietuvos ir gyvena Chicagoje. Vienas brolis daktaras Chicagoje yra miręs. Savo senutę motiną sugrįžusią iš Sibiro atsikvietė ir ji gyvena Chicagoje. Kun. dr. Juozas Prunskis kiekvieną mėnesį, o kartais ir dažniau atvažiuoja iš Chicago į mums lietuviškai atšaukia šv. Mišias ir lietuviškai pasako pamokslą.

Šiais metais jis švęs savo 75 metų amžius ir 50 metų kunigystės sukaktis. Gal galėtų Lemonto LB apylinkės valdyba ar bažnyčios reikalams komitetas suruošti savo kapelionui paminėjimą? Atrodo, kad jau šią vasarą turėsime savo nuosavus namus. Bet jei dar neturėsime, tai kuklų pagerbimą galima suruošti pabrėžimo kambarį prie bažnyčios.

Mes Lemonto ir apylinkių lietuviai džiaugiamės ir gerbiame savo kapelioną. Kun. dr. Juozas Prunskį, savo kapelioną, sveikiname ir reiškiamo pagarbą.

Andrius Laukaitis

LAISKAI DRAUGUI!

KO TUO SIEKIAMA?

"Laisvoji Lietuva" turi nuolatinių skyrelių "Kur einame ir ko siekiame?" kur pasirašo Kazys Lizdeika.

Gruodžio 24 d. laidoje Lizdeika savo "lietuvišką meilę" pila V. Volertui ant galvos, rašydamas: "...labiausiai turėtų tą jausti pats V. Volertas su savo bičiuliais, kurie seniai kovą pradėjo ne su tautos priešiniais, o su savaisiais pirmiausia suskalde ateitiniukus". Pagal K. Lizdeikos surašytas ten datas tas ateitiniukų skilimas turėjo įvykti 1946-47 metais.

V. Volertą pažįstu iš mokyklinių laikų. 1946 metais nors jis ir buvo dar labai jaunas, bet jau rimtas vyras, todėl aš labai abejoju, kad jis tada prisidėjo prie tu

"baisių skilimo pasekmių". Antroji Volerto nuodėmė pagal K. Lizdeikos samprotavimus būtų "skaldymas visos išeivijos". Jeigu K. Lizdeika čia turi galvoje L. Bendruomenę, tai, mano nuomone, L. B. nėra skilusi. Kad iš L. B. pasitraukė kai kurie karšgalviai ar Lietuvoje gimę sveimtaliai, tai dar nereikia, kad L. B. skilo. Tiek senosios, tiek dabartinės išeivijos tarpe buvo ir yra visokių organizacijų bei klubų, bet to niekas, išskyrus reorganizaciją, nelaikė ir dabar nelaiko lietuviškos visuomenės skilimu.

Lizdeika labai rūstauja už "pasisamdymą svetimos firmos lietuvių sunkiai uždirbtų pinigų mėtymui". Kur gi čia yra visuomenės skaldymas? Jeigu K. Lizdeika nori savo pinigų paaudoti lituanistikos mokyklai, tai čia yra jo reikalas. Lygiai tas pats sakytina ir apie tuos, kurie aukoja "Baltic American Freedom League". Čia jų pinigai, čia jų ir reikalas, kam jie aukoja.

Kritika yra geras dalykas, kol ji neperžengusi padarumo ribų. Nuolatini L. B. bei jos veikėjų niekinimas nėra joks patriotizmas. Vasario 16-tos proga noriu pasiūlyti visiems, kurie save laiko neklystančiais, labai atidžiai perskaityti mūsų Tautos himno žodžius. Tikras lietuvis patriotas atras jame labai gilią prasmę.

V. Vailionis

KURIAM GALUI MOKETI DAUGIAU?

PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS

AUTOMOBILIUS SUTALPYSITE NUO \$300 IKI \$1.000

Chrysler LeBaron Medallion 2dr. Coupe

BALZEKAS MOTOR SALES

CHRYSLER • IMPERIAL

PLYMOUTH • K CARS

"U WILL LIKE US"

4030 Archer — VI 7-1515

Lietuvos atsiminimai

Radijo valanda jau 40 metų tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams!

Kas šeštadienį iš WEVD Stoties New Yorko nuo 8 iki 9 val. vakaro, 97.9 meg. FM. Taip pat klausykite "Music of Lithuania" programos kas trečiądienį, nuo 6:05 iki 7:00 val. vakaro, iš Seton Hall Universiteto stoties, 95.5 FM. (WSOU)

Direkt. DR. JOKOBAŠ STUKAS

234 Sunlit Drive

Watchung, N. J. 07060

Tel. — (201) 753-5636

BRONIUS KVIKLYS

LIETUVOS BAŽNYČIOS

1-mas tomas. Telšių Vyskupija

Telšių vyskupija yra 1-as tomas iš LIETUVOS BAŽNYČIŲ serijos leidžiamų knygų.

Leidinyje gerai paruoštas. Talpina bažnyčių nuotraukas, o taip pat palikti atities kartoms galimai tikresnį ir neįsireptą mūsų bažnyčių ir kitų religinių pastatų vaizdą, kad atities lietuvių kartos matytų, kiek daug meniškų religinių ir architektūrinių vertybių Lietuvos žmonės amžių bėgyje savo Viešpaties garbei yra sukūrę — tai kaip rašo autorius knygos įvadžyje.

"Vienas pagrindinių šios knygos tikslų yra uždokumentuoti ir patį buvusį vadovų, darbininkų gyvą ar nužudytų, mirusių ar dar gyvenančių išeivijoje. Didelio formato 400 pusl. Kieti viršeliai. Tekstą surinko DRAUGO spaustuė. Spausdino MORKUNO spaustuė. Išleido Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidykla. Kaina su persiuntimu \$22.50.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar prideda \$1.20 valstijos mokesčio.

JURGIS MATULAITIS

Stasys Tla

"Biografinė apybraiža, pirmoji tokios apimtios... Autorius skaitytojams pažįstamas, nes jis savo raštais pririša skaitytoją. Verčia mąstyti, gyvai ir vaizdžiai charakterizuoja asmenis. Šioje knygoje autorius susaupia ties, vienu asmeniu — ark. Jurgio Matulaičio ir jį ryškina įvairiais, pokalbiais, dienraščiu ir laisvų ištraukomis, buvusių mokinių ir bendradarbių liudijimais" — Valdemaras Cukuras.

Išleido ir spaudė Nek. M. Pr. Seserys, 370 psl., 1977 m. Kaina su persiuntimu \$7.41. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

CLASSIFIED ADS

ISNUOMOJAMA FOR RENT

ISNUOM. apstatytas 4 kamb. butas Brighton Parke vienam ar dviem suaugusiems. Skambinti po 12 val. dieną tel. 247-3838.

HOUSE TO RENT — Brick 6 rooms

(3 bedrm.), basement. Garage. Near 71st and Campbell Ave. 436-7600, evenings 778-8335

IEŠKOMA PIKRTI

PIRKSIU VARTOTĄ AUTOMOBILĮ

neblogam stovv.

Skambinti 737-2998

MISCELLANEOUS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

VEDZINSKAS, 4059 Archer Avenue,

Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood, tel. 254-7450

Prip. pat. daromi VERTIMAI

GIMINIŲ išskirtimai, pildomi

PILYTYBES PRABŪMAI ir

kitokios blankai.

Ivairių prekių pasirinkimas nebrangiai

iš mūsų sandėlio.

COSMOS PARCELS EXPRESS

2501 W. 69th St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Tel. — 925-2757

Vytautas Valautinas

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Plauname ir vaškuojame

visų rūšių grindis.

BUBNYS

Tel. — RE 7-5168

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai.

Stereo ir Oro Vėsintuvai.

Pardavimas ir Taisymas.

MIGLINAS TV

2316 W. 69 St., tel. 776-1486

PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir patataisymai. Virtu-

vės ir vonios kabinetai. Keramikos ir

kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos

vamzdžiai išvalomi elektra. Į automa-

tą galite kalbėti lietuviškai. palikite

savo pavardę ir telefoną.

SEKAPINAS — 636-2260

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir

kitus daiktus. Ir iš toli miesto lei-

dimai ir pilna aprauda.

Pirmame MASTER CHARGE ir VISA

Telef. — WA 5-8063

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street

Telef. GA 4-8654

KELIONE Į SEPT. "TĄ

STOTĮ

Nijolė Jankutė

Iliustravo Nijolė Vedegytė-Palu-

binakienė, išleido Akademines

Skautijos leidykla. 152 pusl.

Spaudė M. Morkuno spaustuė.

Kaina su persiuntimu \$3.85. Už-

sakymus siųsti DRAUGO adre-

su.

Illinois gyventojai dar primoka 18

ct. valstijos mokesčio.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

REAL ESTATE

ŠIMAITIS REALTY

Rezidencinių ir pajaminių

namų pardavimas

Income Tax, Insurance, Notary Public

2951 West 63rd St. — Tel. 436-7878

BUTŲ NUOMAVIMAS

Drandimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai

BELL REALTORS

J. BACEVIČIUS

6529 S. Kedzie Ave. — 778-2238

PARDAVIMAI

ROUND BED WITH SEALY POSTER-

PEDIC MATTRESSES

Round Velvet Headboard and 2

Matching Lamps and 1 Ottoman. On-

ly \$500. Also other Miscellaneous

items. Call 637-2126.

HELP WANTED — MOTERYS

REIKALINGA PRITYRUSI MOTERIS

priziūrėti vyresnio amž. ligonį vieną

dieną savaitę. Berwyne.

Skambinti 788-6208

MISCELLANEOUS

PACKAGE EXPRESS AGENCY

MARIA NORKIENE

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Labai pagelaujamos geros rūšies

prekės. Maistas iš Europos sandėlių.

2808 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629

APLINK MUS

× **Prof. Vytautas Marijošius** iš Hartfordo atvyksta į Chicago. Jis dalyvaus operos "Der Freischuetze" spektakliuose, aplankys savo pažįstamus ir turės pasitarimus su mūsų Operos vadovybe.

× **Prof. Birutė Cipliauskaitė**, mokslininkė ir visuomenininkė iš Visconsin universiteto, skaitys paskaitą vakarone, kurią ruošia LMF Chicago klubas vasario 12 d., 8 val. vak. Jaunimo centro kavinėje. Rengėjos kviečia Chicago lietuvius gausiai dalyvauti.

× **Daina Danilevičiūtė - Dumbrienė** kalbės Vasario 16 d. minėjime, kuris bus Jaunimo centro kavinėje Vasario 16 d., antradienį.

× **Ona Zailskienė**, buv. vyriausia skautininkė ir ilgametė Balfo Cicero skyriaus direktorė, po sunkios operacijos gydoma Loretto ligoninėje.

× **Rasa Soliūnaitė** režisuoja vaidinimą "Gyvenimas su Liudmila". Šis veikalas bus suvaidintas moksleivių ateištininkų Spurgų baliuje Jaunimo centre vasario 19 d. Visi kviečiami.

× **Povilas Rūtenis**, kai sol. Jonas Vaznelis koncertavo Australijoje, įdavo mūsų Operai parvežti labai retą dovaną — "I Lituani" operos klavyrą. Iki šiol Opera neturėjo operos klavyro ir naudojosi pasiskolintu, nes tai dabar labai sunku gauti. Už tai Lietuviai Opera už šią brangią dovaną Povilui Rūteniiui tolimoje Australijoje yra didžiai dėkinga. Be to, Povilas Rūtenis yra ilgą laiką dainavęs Sydneyje operoje.

× **Lietuvių Opera** džiaugiasi, kad jau daugelis mecenatų ir šiemet padeda mūsų Operos vienetui pastatyti naują operą. Esame didžiai dėkingi Zotai ir Gediminui Mickevičiams už 1,000 dol. auką, ponui Gylui Šeimai iš tolimosios Washingtono valstijos už 500 dol. auką, Andriui Vaitkui iš Belleville, Ill., už 500 dol., Salomėjai ir Juozui Petruskams iš Brighton Parko už 500 dol. auką, Danai ir Vincui Baziams už 350 dol., sol. Audronei ir dr. Andriui Gaižiūnams už 300 dol., Vacui Petruskams už 250 dol., Kazei Kuraitytei iš Baltic Blossoms už 200 dol., Stasiui Antonaičiui už 200 dol., Leonidui ir inž. Gediminui Kazėnams už 200 dol., Irenai ir dr. Leonui Kriaučeliūnams už 200 dol., daktarams Jadvygai ir Viktorui Dubinskams už 200 dol., Alinai ir dr. Antanui Lipskams už 200 dol., dr. Janinai Jakševičienei už 200 dol., Vidai ir dr. Vaclovui Tumasoniams už 175 dol., dr. Justinui Dėdinui už 150 dol., Donaldui Petkui už 150 dol., J. Rugeliui už 150 dol., Emilijai ir Antanui Gaškams už 150 dol., Onai Mažionytei už 150 dol., Vidai ir Juozui Meikams už 150 dol., Sofijai ir Stasiui Džiugams už 150 dol., M. ir dr. K. Jablonskams už 150 dol., J. Lukui už 125 dol., Zuzanai ir Stasiui Zilevičiams už 125 dol., Algiiui Raulinaičiui iš Los Angeles už 100 dol., libretistui Stasiui Santavariui iš Bostono už 100 dol., Dantui Kurauskienėi už 100 dol., Eglei Rūkštytei už 100 dol., Vandai ir dr. Ferdinandui Kaurams už 100 dol., Lietuvių Bendruomenės Cicero apylinkės skyriui už 100 dol., Emilijai ir Romui Sakadolskams už 100 dol., Marijai ir Juozui Arštikiams už 100 dol. Be šių čia išminėtų ir dar neįskaitytų mecenatų nebūtų įmanoma turėti savos operos. Tad jiems nuosirdžiausias ačiū už šias labai reikalingas aukas. (pr.)

× **Metro Vision televizija**, kanalas 4, veikiantis kabelio būdu Chicago priemiestiuose, vasario 10 d., 8:30 val. vak. ir vasario 14 d., 7:30 val. vak. perduos pasikalbėjimą kun. J. Prunskio su Petručiu apie Lietuvą.

× **Mykolas Drunga** akompanuos Zuzanos Valadkaitės ir Antano Slančiausko koncerte Chicagoje, kuris vyks vasario 21 d. 3 val. po pietų Jaunimo centre. Šių Argentinos lietuvių solistų koncertą ruošia PLB kultūros komisija.

× **Patikslinimas**. "Draugo" sausio 30 d. laidoje buvo klaidingai parašyta, kad Healthy Food restoraną vedamas Bičiūnų šeimos. Iš tikrųjų tvarkomas ir vadovaujamas Gražinos Santoski (ne: Sandosky). Už klaidas atsiprašome.

× **Loretto ligoninė** praneša, kad "Birgo vakaras", globojamas ligoninės personalo, bus vasario 13 d., šeštadienį, nuo 7 iki 10 val. vak. Plato mokyklos salėje. Tai pastangos atnaujinti Central gatvę ir įvaziavimą į ligoninę.

× **Už a. a. agr. Juozą Beliiūną** penkerių metų ir Liną Jurę vienerių metų mirties sukakčių proga buvo atliktos šv. Mišios Marijonų koplyčioje (prie "Draugo"). Paskui gedulo pusrūbiais mirusius paminėjo mairijonų svetainėje. Pamaldas ir pusrūbius rengė Sofija Beliiūnienė ir jos brolio Jurcio šeima. Dalyvavo daugiau 60 žmonių.

× **Dr. Petras Žemaitis**, Con-ton, Mich., įvairiomis progomis "Draugą" paremia aukomis. Pratešdamas prenumeratą, jis vėl pridėjo 22 dol. savo dienraščio parmai. Dr. P. Žemaitis skelbiame garbės prenumeratoriui, o už lietuviško žodžio vertinimą tariame nuosirdų ačiū.

× **I LITUANI** operą, kurią Lietuvių Operos spektaklių medži-
gą užsėkardavo WFMT radio stotis į juostą, bus transliuojama vasario 14 d., 3:30 val. po pietų Chicagoje ir daugelio valstijų įvairiuose miestuose bei miesteliuose tų vietovių laiku tą patį sekmadienį, valandą anksčiau ar valandą vėliau, kaip eina jų nustatytas laikas. Prašome pasiskambinti savo stotims ir sužinoti reikalingas informacijas. Šią "Lietuvių" operą perduoda WFMT stotis iš Chicago, kurios banga yra 98.7 FM. Operą diriguoja Alvydas Vasaitis, gi ją dainuoja Dana Stankaitytė, Margarita Momkienė, Stefan Wicik, Algirdas Brazis, Jonas Vaznelis, Bernardas Prapuolenas ir Edwardas Ozaki bei Operos choras, grojant Illinois orkestrui. Kviečiame visus, kas tą dieną nedaugiau Vasario 16-sios minėjimuose, paklausti Lietuvių Operos "Lietuvių" įdainavimo. (pr.)

× **Mardi Gras - Užgavėnių karnavakas** įvyks š. m. vasario mėn. 20 d. (šeštadienį) Jaunimo centro patalpose, Chicagoje. Pradžioje 6:30 val. vak. Gražiausi kostiumai bei kaukės bus premijuojamos. Skiriamos 5-kių piniginių premijų 400 dol. sumoje bei organizacijų dovanos. Kaukių registracija vyks iki 9:30, o kaukių paradas 10 val. didžiojoje salėje. Šokiams gros "Estrada" ir B. Pakšto orkestrai. Šis vakaras ruošiamas 12-kos organizacijų su įvairiomis programomis bei skanaus ir įvairaus maisto virtuvėmis. Visi kviečiami dalyvauti šiame didžiausiame lietuvių užgavėnių parengime. Bilietai gaunami pas organizacijų narius ir prie įėjimo. Įėjimo auka 5-ki dol. asmeniui. Galimai sniego audrai užėjus, Mardi Gras vakaras vis tiek įvyks. Prie Jaunimo centro mašinoms statyti vietos bus nuvalytos ir jų statymą tvarkys prižiūrėtojai. Informacijos teikia V. Markevičius, telef. 737-5750. (pr.)

× **Dail. Adolfas Valeška** apibūdins Trano Domšaičio kūrybą jo parodos atidaryme penktadienį, vasario 12 d., 7:30 val. vak. Čiurlionio galerijoje.

× **Kr. Doneičio mokyklų** Vasario 16-tosios minėjimas bus vasario 13 d., šeštadienį, 11 val. ryto mokyklos patalpose. Kviečia visus tėvus ir svečius atsilankyti.

× **Ša. Kryžiaus ligoninė** vasario 12 d. pagerbs pietumis Lexington House salėje ligoninėje nuo 5 iki 50 metų išdirbusius. Ses. M. Ambrose, pastoracinį reikalų vadovė, yra išdirbusi ligoninėje 50 metų, ses. M. Julia Stankus, laboratorijos vedėja, 45 m. Po 20 metų yra išdirbę Ona Gutauskienė, Frank Jucius, Sofija Slivinskas ir Marcella Sterbis. Po 15 metų jau dirbo Marcella Aluzas, Eugenija Gri-gas, Stella Maziliauskis, Juana Stankunevičienė ir Silvia Tamošaitienė.

× **Lucija Kurkulienė**, Rochester, N. Y., pratešė prenumeratą su 17 dol. auka. Labai ačiū.

× **Juozas Mikulis**, Westchester, Ill., atsiuntė 20 dol. auką dienraščio stiprinimui ir pratešė prenumeratą. J. Mikulį skelbiame garbės prenumeratoriumi, o už paramą labai dėkojame.

× **Juozas Šlajus**, Brighton Parko LB apylinkės pirmininkas, yra PLB seimo rengimo komiteto sekretorius, o šiuo metu aktyviai rūpinasi Argentinos lietuvių solistų S. Valadkaitės ir A. Slančiausko koncertų informacija. Šie svečiai iš Pietų Amerikos Chicagoje koncertuos vasario 21 d. Jaunimo centre.

× **Vladas Dankantas**, Joseph Petrikas, Petras Pupius, visi iš St. Petersburg Beach, Fla., Vladas Staškus, M. Volbergs, (Mrs.) iš Detroito, Sofija Holiusa, East Chicago, Ind., Vladas Židžiūnas, Centerville, Mass., Robert S. Boris, Dearborn, Mich., Adolph Butkus, Mission Viejo, Cal., visi įvairiomis progomis atsiuntė po 7 dol. aukų. Labai ačiū.

× **Jonas Kiznis**, Rockford, Ill., atsiuntė mokesį už dvi metines "Draugo" prenumeratas su 14 dol. auka. Labai ačiū.

× **Dr. Justinas Dėdinas**, Elmhurst, Ill., Jadvyga Jurkūnienė, Detroit, Mich., E. A. Rašytinis, Detroit, Mich., Algis Ališauskas, Cicero, Ill., Antanas Girginas, Grand Rapids, Mich., atsiuntė po 10 dol. aukų įvairiomis progomis. Labai ačiū.

× **Benediktas Neverauskas**, Sterling Hts., Mich., vertindamas lietuviško dienraščio svarbą mūsų išsivijoje, atsiuntė 27 dol. auką. B. Neverauską skelbiame garbės prenumeratoriumi, o už paramą labai dėkojame.

× **Albertas Stakėnas**, Chicago, Ill., Algis Liepinaitis, Riverside, Ill., Tomas Dundzila, Clarendon Hills, Ill., Ona Čaplinskas, Westmont, Ill., Gražina Vitienė, Chicago, Ill., visi užsiskai-
kė naujaušį leidinių už didesnes sumas.

× **Prelatas dr. V. Balčiūnas**, Thompson, Conn., mūsų nuosirdus rėmėjas, pratešdamas prenumeratą, atsiuntė 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių ir dar paaukojo 20 dol. dienraščio stiprinimui. Prelatą V. Balčiūną skelbiame garbės prenumeratoriumi, o už paramą labai dėkojame.

× **A. Jaugilis** Chicago, Ill., atsiuntė 4 dol. už kalendorių. A. Liszkiewicz ir R. Tamulionis po 3 dol. Stanley P. Vaičaitis ir A. Mantautas po 2 dol. Visiems ačiū.

× **Parduodamas 1979 m. Zephyr**. Air conditioning, power steering, power brakes, 6 cilindrų, de luxe. 23,000 mylių. Geram stovy. Vacys — telefonas 436-9667. (sk.)

Lemonto "Spindulio" tautinių šokių grupė, kalėdinę programą atlikusi Illinois valstijos būstinėje Chicagoje ir gavusi padėkos laišką iš gub. J. Thompsono. Dabar atliks programą savo bankete vasario 13 d. Jaunimo centre.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

LIETUVOS VYČIŲ BANKETAS

Tradicinis Lietuvos vyčių banketas — "Lietuvos atsiminimai" — ruošiamas su nepriklausomybės paskelbimo minėjimu, buvo vasario 7 d. Martinique restorane.

Maršo garsams skambant, vyčių vedami per pilną dalyvių są-
lę įvygiavo garbės svečiai. Pro-
gramą pradėjo Illinois - India-
nos vyčių pirmininkas V. Samoš-
ka, pakviesdamas vakaro vedėją
M. Rudienę. Ji pasveikino sve-
čius, pasidžiaugė, kad vyčiai iš-
kilmingai prisimena Lietuvą, ir
pažymėjo, kad programą turėjo
pravesti St. Pieža, bet, sunkiau
susirgus jo žmonai, negalėjo at-
vykti. Sol. A. Brazis vadovau-
jant, buvo sugiedoti JAV ir
Lietuvos himnai, pianinu paly-
dint A. Brazienė. Invokaciją
sukalbėjo vysk. V. Brizgis ir
tuojau buvo pradėta vakarienė.

Programos vedėja supažindino
su svečiais prie garbės stalo:
vysk. V. Brizgis, gen. kons. J.
Daužvardienė, V. Samoška, sen.
Fr. Savicku, O. Petrošiu, P.
Binkiu, R. Tričyte, dr. L. Kriau-
čeliūnu ir V. Adamkum.

Gen. konsulė J. Daužvardienė
kalboje priminė Vasario 16 ir
pabrėžė vyčių šūki — gyventi
Dievui ir Tėvynei. Vyčiai daug
padėjo Lietuvai atsikurti. Lie-
tuva okupavus, vyčiai savo lai-
kais įtraukė naujų tautininkų
kovai dėl Lietuvos laisvės. Vy-
čiai nepavargsta darbuose dėl
Lietuvos laisvės. Sveikino Mar-
gučio rėmėjus ir vedėją P. Pet-
rutį.

Perskaitė Vasario 16 d. proga
valstybės sekr. Haig atsiųstą
Lietuvos atstovui sveikinimą,
kur pabrėžiama, kad JAV nepa-
keis savo politikos — nepripa-
žinti Lietuvos inkorporavimo.

Organizacijų vardu sveikino:
Vyčių — P. Binkis, Altos — R.
Tričytė. Sen. F. Savickas savo
kalboje džiaugėsi vyčių veikla
ir Margočio darbu, linkėdamas
augimo ir sėkmės. Balfo vardu
sveikino M. Rudienė.

Buvo iššaukti tarp svečių bu-
vusieji aldermanas F. Brady,
dr. K. Eringis.

Meninę programą atliko sol.
Al. Brazis, padainuodamas A.
Vanagačio dainą apie litą, to-
liau — Dul, dul dūdelė.

Vadovaujant muz. F. Stroliai
ir giedant Vyčių choro dainininkams,
drauge visi svečiai dainavo:
Kai aš turėjau kaime mergelę,
Ar aš tau, sese, nesakiau,
Subatos vakarėlį, Plaukia Ne-
munėlis, Pragėriau žirgelį.

Dr. L. Kriaučeliūnas savo
kalboje pagyrė, kad Lietuvos vy-
čiai, tėvų krašto nematę, Lietu-
vą myli ir daug jai dirba. Pagy-
rė, kad šiemet prisimenamas A.
Vanagaitis ir jo įsteigtas Mar-
gutis. Supažindino su A. Vana-
gačio asmeniu ir jo darbais. Iš-
rėškino didelį Margočio vaidme-
nį išsivijęs gyvenime, pabrėžda-
mas sėkmingą P. Petručio dar-
bą. Iteikė garbės ženymį Mar-
gučio tarybos pirm. V. Adamkui.

V. Adamkus padėkojo visų
Margočio bendradarbių vardu.
Lietuvos nepriklausomybės pa-
skelbimas būtų tuščias, jei jis ne-
siremtų dabartine laisvės kova
Lietuvoje ir išsivijoje. Tame
kely stovėjo A. Vanagaitis ir tie,
kurie jo darbą tęsia. Priimda-
mas pažymėjimą, Margutis pri-
siima išpareigojimą dirbti Lie-
tuvos laisvės atstatymui.

M. Rudienė iššaukė Margočio
darbuotojus: P. Petrūtį, E. ir R.
Sakadolskus, A. Regį, Vl. Vi-
jeikį, taip pat V. Kleizą, V.
Paukštienę.

Banketo rengėjų komiteto
vardu Al. Brazis padėkojo vi-
siems prie šio renginio pasise-
kimo prisidėjusiems.

Užbaigus maldą sukalbėjo
kun. J. Savukynas, MIC. Toliau
vyko šokiai, grojant "Aido" or-
kestrui. Renginys buvo maloni-
ai jausmus ir lietuviškas.

J. Pr.

"KLAIPĖDOS" JŪRŲ SAULIŲ

METINIS SUSIRINKIMAS

Šiais metais "Klaipėdos" j. š.
kuopos metinis narių susirinki-
mas vyko sausio 24 d. Sv. An-
tano parapijos salėje. Tą pačią
dieną tuoj po pamaldų turėjo
Klaipėdos krašto atvadavi-
mo minėjimą. Minėjimui pasi-
baigus, maždaug už pusvalan-

džio įvyko susirinkimas. Ka-
dangi šiais metais kuopos val-
dybos rinkimų nebuvo, tai ir
susirinkimas neužsitarė ilgai.

Šį susirinkimą atidarė kuopos
pirm. Juozas Mikulis. Prieš pra-
dėdamas darbo eigą, pirminin-
kas iššaukė šaulius: J. Dekerį,
A. Aškilį, B. Baltruną, R. Lato-
žienę ir Janiną Skamą. Šiems
šauliams buvo įteikti centro val-
dybos pirm. K. Milkovačio at-
siųsti Padėkos lapai už aktyvų
šaulišką darbą.

Šiam susirinkimui pirminin-
kavo Juozas Žemaitis ir sekre-
toriaus Apolinaras Skopas. Mi-
nutės susikaupimu pagerbėme
metų būvyje mirusius du kuopos
šaulius: a. a. Igną Alimą ir Vla-
dą Petrošiūną.

Pirmininkas J. Mikulis pateikė
metinę veiklos apžvalgą. Metų
eigoj kuopa su savo vėliava
dalyvavo 14 įvairių organizacijų
parengimuose. Beveik kiekvie-
nas Chicagoje surengtas minė-
jimas matė ir mūsų kuopos vė-
liavą. Surengėme gegužinę ir
tradicinį švyturio balių. Valdy-
ba turėjo penkis posėdžius ir
vieną pasitarimą. Į kuopą šiais
metais įstojo du nauji nariai:
Antanas Dumčius ir Antanas
Gudaitis. Į anglų kalbą išver-
sta knyga "Lietuva bolševikų
okupacijoje" jau atiduota "Drau-
go" spaustuvei. Tikimasi pava-
sarį sulaukti jos išleidimo. Ta-
proga susirinkimui buvo per-
skaitytas ir cv aplinkraščių kai-
kurie punktai.

Kuopos kasininkas davė kasos
apyskaitą. Kuopos kasa gerame

stovyje ir geros rankose. Kuo-
pos išleista knyga "Lietuva bol-
ševikų okupacijoje" vis dar per-
kama. Dar jos yra likę apie 250
egzempliorių. Šios knygos gau-
tas pelnas dalinai padengs išlai-
das, susijusias su jos išleidimu
anglų kalba.

Kadangi netrukus įvyksta
LŠST suvažiavimas, tai susirin-
kimas turėjo išsirinkti atstovus
į suvažiavimą. Išrinkti penki
atstovai: A. Dumčius, J. Deke-
ris, J. Žemaitis, A. Rėpšys ir A.
Repšienė.

Susirinkimas praėjo labai
sklandžiai ir greitai. Šiame su-
sirinkime dalyvavo ir svečiai iš
Gen. T. Daukanto kuopos su jos
pirm. Ed. Vengiansku priešaky-
je. Pabaigai sudainavo vieną
posmelį "Lietuva brangi".

Minėjimo metu ir metiniame
susirinkime labai daug gražių
nuotraukų padarė P. Malėta.
Laimingi daukntėnai turėdami
tokį puikų fotografą.

Po susirinkimo kuopos sesės
visus pavaišino puikiais pietais,
o valdyba nepagalėjo savus ir
svečius šaulius pašildyti ir sti-
presniu skysčiu. Malonia ir
draugiška nuotaika praėjo sek-
madienio popietė.

Kuopa pereinantis metais auko-
mis išdalino iš viso 505 dol.

Ap. Skopas

CHICAGOS ŽINIOS

BUS SVARESNI PAPLŪDIMIAI

Federalinės įstaigos įsakė East
Chicago sanitariniam distriktui
sutvarkyti nešvarumus, kad
daugiau nebūtų teršiami Chi-
cagos paplūdimiai.

SUVAZINĖJO BĖGIKĖ

Bėganti Northwest greitkeliu
28 m. moteris buvo mirtinai už-
gauta automobilisto prie Pala-
tine priemiesčio. Vairuotojas iš
nelaimės vietos pabėgo. Fran-
ces Hanson lavonas rastas va-
sario 2 d. 6 val. ryto, kai pra-
civis pašaukė policiją.

NORI IŠPIRKTI MARSHALL FIELD

New Yorko verslininko Carl
Icahn firma jau išpirko 10,7%
Marshall Field akcijų ir, atro-
do, nori perimti šios krautuvės
kontrolę. Icahn su savo bendri-
ninkais jau turi 1,155,200 Mar-
shall Field šerų.

DOVANAJO 575 MILIJONUS

Mobil bendrovė dovanojo fi-
nansinius sunkumus pergyve-
nantiui Montgomery Ward ben-
drovei 575 milijonų dolerių sko-
lą. Ward bendrovė yra įsijun-
gusi į Mobil bendrovę.

DR. ANTANAS KUCAS

ARKIV. JURGIS MATULAITIS MATULEVIČIUS

Gyvosios krikščionybės apaštalas

[vadą parašė KARDINOLAS ANTONIO SAMORE

Tai geriausia knyga, kokia iki šiol buvo išleista, apie
Dievo Tarną arkivyskupo gyvenimą, pastoracinę ir vienuo-
lišką veiklą ir apie nugalėtas kliūtis kelyje į tobulą krikš-
čionybę. Jo palaimintojo paskelbimo byla yra prie pabaigos
Vatikane. Reik tik susipažinti su jo gyvenimu ir prašyti
sv. Tėvą šią beatifikacijos bylą pagreitinti.

Veikalas yra 592 psl., didelio formato, kietais viršeliais.
Kaina su persiuntimu \$16.50. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

ANATOLIJUS KAIRYS PO DAMOKLO KARDU II DALIS

Naujas romanas, išleido LIETUVIŲ SAULIŲ SA-GA
TREMITYJE, I-sios dalies tęsinys, išleistas 1978, apima
pirmuosius 3 pokario metus. Viršelį su aplanku piešė
dail. P. Aleksa, 303 pusl., kaina su persiuntimu \$8.95.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

Illinois gyventojai dar pridėda 40 ct. valstijos mokesčių.

"Klaipėdos" jūrų šaulių kuopos vadovai Pirmininkas Juozas Mikulis įteikia centro valdybos atsiųstą padėkos lapą už šaulišką veiklą vicepirmininkui Aškiliui. Nuotr. P. Maletos